

LITERATŪRA MENAS MOKSLAS

NR. 187

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS SKYRIUS

9 METAI

MARIUS KATILISKIS

PAUKŠČIAI

Žemė suposi ir kojos linko per kelius Petru Ginčui, išlipus iš laivo po pusės mėnesio kelionės audringais vandenimis. Paskui dar dvi dienas vežė traukiniu į tą didelį miestą pelkėtose lygumose ir vėl prie vandens, kurie, nors vadinami ežeru, buvo neperžvelgiami ir turbūt tokie pat, kaip anos plačiosios jūros. Jo vaikai iš anksto pasidalino senū tėvui: — jis atiteko jaunisiajai dukterei, kad tokiu būdu galėtų būti naudingas, augindamas jos mažus vaikus. Tai buvo didžiai svarbu ir įsidėmėtina šiame gerbūvio krašte, kur net šimtmetės senelės, jei tik netingi, geba pasidaryti pinigų, ne tik savo laidotuviams, bet ir pramogoms, ir papuošalams.

Ir prasidėjo kietas gyvenimas senajam Ginčui. Duktė ir žentas, su tamsa kėlėsi, traukė ir darbus ir grįždavo pikti ir išvarę vėlai vakare. Jis teriojosi su priaugančiais, ir taip nusiplotdavo, kaip niekad anksčiau per vasaros darbymečius. Savaitės vijo savaites, suskirtytas pagal išmokamus uždarbius, bet jis laukdavo jų galo vien tam, kad galėtų išeiti gatvėn ir iškrėsti pypkės pilenus ir priešais augantį medį. Tada jis valandai — kitai atsipalaiduodavo nuo namų ruošos ir strapinčdavo, lyg įsigėręs, nebežinodamas ko griebtis, kur nupulti. Jis velijo kaip nors dasigauti miesto pakraštį, ir tai ne vieną kartą mėgino, bet kur nėjo, kur nesuko, visur žygygavo tos pačios gatvės, nurūkę namai, dirbtuvės, geležinkeliai, kamieniai. Kad čia yra dar kas nors be fabričių ir mašinų, jis nebevaliojo įsivaizduoti, užmiršęs ilgą kelionę traukiniu per žolėtąsias lygumas ir slėnius.

Jį išleisdavo bažnyčion, įbrukę dešnan sidabrinį pinigą, kad turėtų ką įmesti krepšelin, kai jis ant ilgo koto žvangėdamas nusileidžia ties atskleista maldų knyga. Arba nusivedamas į parką, kur kiekvienas medis buvo nutrintas ir nučiūpinčtas, žolė nugulėta ir lapai nubraukti. Kad ir nekoks išsigos, o tačiau mažėję ir jos, nes žentas ir dukta, jei tik galėjo, dirbo ir šventadieniais, sakdami, kad reikia pasispaušti ir kalti kol karšta geležis. Jie pirks namus ir mašiną, ir tada visi galės išvažiuoti už miesto ir pailsėti.

Sunkios dienos spaudė senio Ginčo pečius. Įsimėtė dusulys. Jis troško nuo dūmų ir suodžių, ir nuo tos drėgmės, kurią jauti ant veido perbraukus ranka, lyg būtų mėtė iš prakaitavęs. Išikišęs į tvorą, užsigulęs ant vartelių, levavo liežuviu ir krankstė, neatšikodamas iš visų plaučių. Špokelis švilpavo jo krūtinėje; sausai, gūžiai, neatleisdamas. Vaikai jau į mokyklas bėgo. Kasdien pasiutesni darėsi. Ir ką tu su jais nelabaisiais? Senelio ne tik kad neklausė, bet erzino ir tyčiojosi apsisukdami. Vėlė ir jo žilus plaukus apžlembtos gumos kėsnus, pūtė iš burnų tokius burbulus, jog širdžiai šleikštu darėsi. Išvertė paraudusias akis, iki vidurnakčio nenuvaromai gulti spokojo į dėžę, pastatytą kambario gale, kurios stiklinėje sienoje rodė baisiausius dalykus. Ir vaikai tą patį darė ka ta praeikta skrynia rodė: — apsimaukšlinę plačias skrybėles, apsikarstę bruzguliais, įdodinėjo vienas ant kito, kaukė, rėkė ir šaudėsi pištalietais, tyčia taikydami arčiau senio ausų, lyg jis būtų kurčias ir dar neprisiklausęs to alaso. Tarpusavyje jie riejoji svetima kalba, kuri senajam buvo niekas kitas, kaip paukščių kalba. Ir dar nedorų, svetimų paukščių.

Nes savųjų paukščių kalbą Petras Ginčas suprato. Jis užaugo kartu su jais ir pažino ne vien iš plunksnų ir balso, bet ir iš jų skridimo ir cypsenimo gūžtose. Nuo kultupio ir pečelindos, iki juodojo miškinio gandro. Jis laukdavo to laiko kada pradės padangėmis traukti paukščiai. Rudenį ir pavasarį, tomis lūkesčių persunktomis dienomis, iškiurksodavo kiek galint ilgiau priebutyje, arba kiemelyje prisiplakęs prie suodinos garažo sienos. Jam sakė, kad per tokią miestą joks paukštis nedrįstų skristi, nebent pašinšas žvirblis ir toks raudongūžis strazdas — jie tikri miesčionys ir juo daugiau trukšo ir smarvės, juo jiems geriau. O kur jau ten žąsys ir gervės — tokie iškilni paukščiai?

Tėvas šnekėjo kartą, kai jau sniegas buvo nutirpęs ir tarptribais įsiraudavo naršus, drėgna žeme įkvėpęs vėjas:

— Va, netrukus patrauks paukščiai namo... Tai, kad galėčiau jais pasekti. Ar neatsidurčiau mūsų patyrelė?... Kas pa-

vasarį miela jų pulkai nusileidžia ten pasiganyti. Iš tolo atrodo, jog viso sodžiaus avys sugintos krūvon — tiek daug būdavo gervių...

Žentas juokėsi kaip iš mažo vaiko, atsaikdamas:

— Atsimink tėvai, kad esame penki tūkstantčiai mylių į šoną. Tos gervės, ar kiti šio krašto paukščiai, niekad neperskris jų su kaimo ganyklų.

— Kaip tai ne?... senis galvojo tiesiai ir paprastai. Užtenka pasižiūrėti į savo šešėlį — jo vos viena pėda vidudieny, ir saulė kerta stačiai į pakaušį. Ji dar karštesnė negu Bavarijos žemėje, kur priebėgą rado pasitraukus iš namų. Jie gi stūmėsi visą laiką į pietus ir į vakarus, daugiausiai į pietus didžioju paukščių keliu. Jis tvirtai tikėjo, kad ir dabar dar nėra nukrypę, ir šnekėjo tokia diena, kai padangė blausiai apsinūko, lapai gelto ir skyrėsi nuo šakelių, ir viskas rodė artėjantį rudenį:

— Jeigu dabar pamatyčiau žąsų pulką ir pasukčiau kepure, tai jos man sugirskėtų. Gaučiau žinių iš jų. Juų jos iš mūsų žemės dabartės atplasnėja...

Ir nutraukęs nuo galvos kepurę rodė, kaip jis darytų, kvalindamas jaunuosius, kurie jam dar vis aiškino, kad per miesto trukšmą nieko neišgirstų nežiūrint kokie būriai skristų.

Ir šitaip slenkant į galą trečiąjam žiemai, jis pasijuto ypatingai neramiai. Daugiau negu dusulys, jį smaugė nusivokimas, kad jis atvežtas čia numirti. Ir joks stebuklas nebesugrąžins atgalios į senuosius kapelius po vinkšnomis. Jis siekėsi keleta žodžių pasiūsti paukščiais ten, kur jam pačiam jau nebelemta parsigauti.

Taip vieną drumzliną, troškų garų persodrintą naktį, kada radijo pranešėjai skelbė drėgmę ore 96 nuošimčių, kada toji drėgmė, smelkėsi į kaulus, ir kabėjo lašais ant vielų ir pastogių, nedrįsdama nukristi, dukta padubo kaip sykis tuo metu, kai tėvas tyltelėliai iškrapeno pro duris. Paskui ji paklė vyrą, kad jis eitų pasižiūrėti kur taip ilgai užgaiso senis. Paskutiniū metu su juom daugiau vargo negu naudos. Tą patį manė ir žentas, amžinai išvaręs, neišsimigęs ir todėl piktas, kaip širšūnas.

Senis stovėjo vidury gatvės, ties tuo vienieliu, apsususiu medžiu, baltais apatinkais, baltais, išdrikusiais plaukais. Jis šaukė mosuodamas:

— Klausykite!.. Šit josl!.. Va, va... Dar vienas, ir dar vienas!..

Žentas nurijo apmaudą — taip jį paveikė senio stovas ir žodžiai. Jis staiga prisiminė ką tai tokio, ir jį siūbtelėjo kas tai nusivokiama, perėjo nugara ir kaulais, tartum karštas drebulys. Kas tai tokio, girdėto jaunystėje šiltais lašais nutiško ant kakto, namų vėju lyžtelėjo veidą. Jis atpažino ir pačią naktį, kokia būdavo nužiaukus polaidžiu: — šilta, slopi, pilna besikalančių daigų, plyšančių pumpurų, išsiliejusio brazdo ir sulos teškenimo — nuprausta pirmojo pavasario lietaus. Gervės? Negi ištikrųjų jos? Jis sukľuso ir pasekė senio ranką. Viršum stogų kažin kas sunkiai švankstė, vasnojo ir girksėjo. Ir tokiam aukštyje, kad rodo užsilipus ant tų stogų, galėtumei ranka pasiekti. Tamsus šešelis, ilga grandinė judėjo ir sliuogė palšu dangumi. Reti, išskydę debesys yrėsi pro mėnulio pilnatį.

O kas buvo nuostabusia, ką jis sugrįžęs ir papasakojo žmoniai, kad miestas tomis minutėmis snaudė, kaip milžinas žvėris. Jokia mašina, joks lėktuvas, nė traukinys, nė fabriko sirena, anei tolimas tramvajus nesuardė iškilmingos tylos. Ir visas oras kvėpėjo sprogstančiais berželiais, nors tik tas vienas ir apsusęs medis teaugo toje gatvėje.

Tas pavasaris ir buvo paskutinis Petru Ginčui.

NAKTIS MIESTE

Už dangoraižių, už bokštų
Saulė vos rausva.
Fabrikų sirenos kaukia;
Baigiąs diena.

Greit pakeis reklamos saulė
Bokštus ir languos;
Ir gyvenimas per naktį
Kaip jūra banguos

Ir tu mėgęs dienos dalią,
Siautėsi nakčia.
Prie konvejerio sugrįžus,
Bus širdis tuščia.

Antanas Venys

MARIUS KATILISKIS

1952 metais išėjusios iš spaudos "Užuovėjos" autorius Marius Katiliskis pradėjo bendradarbiauti periodikoje 1934 m., atspausdinamas "Naujojoje Romuvoje" novelę "Igniaus meilės galas". 1944 m. buvo atidavęs spaudai novelių rinkinį "Seniojo kareivio sugrįžimą", kurio išleidimą sutrukdė priartėjęs frontas. Visos to rinkinio novelės savo laikų tilpo "N. Romuvoje".

1948 m. Vokietijoje "Ventos" leidykla išleido jo novelių rinkinį "Prasilenkimo vandenį". Perna "Terros" išleista "Užuovėja" yra stambiausias ir nepaprastai turtingas charakteriais pasizymis M. Katiliskio veikalas.

DIDELIŲ GALIMYBIŲ KNYGA

Beveik visos tautos šalia savo didžiosios literatūros turi vadinamąją regionalinę literatūrą, kuri savo apimtimi, savo vaizduojama buimi, savo personažais, pagaliau, savo paskirtimi yra surišta su tam tikru, gana siauru, regionu. Vokiečiuose ši literatūros rūšis yra taip paplitusi, kad kasmet pasirodantieji nemaži reginalinių, dažnai net tarniški parasytų romanų tiražai yra linkę konkuruoti su didžiąja literatūra. Jie yra provincijoje mėgiami ir skaitomi, nors, kaip taisyklė, labai retai pasižymi aukštu meniniu lygiu.

Pagrindinis tokių romanų trūkumas, tai pasitenkinimas siaura, dažnai parapijine, buitimi, tai vengimas ar nesugebėjimas liesti ir vystyti plataus masto bendrai-žmogiškų problemų ir idėjų, tai pagaliau apsiribojimas tam tikro regiono ir tam tikro lygio skaitytojų skaičiumi. Jeigu tokios knygos atkreipia didžiosios spaudos dėmesį, tai dažniausiai ne dėl meninių, bet dėl tautotyrynių ar kitų, specifinių regionalinių, savybių.

Bandant ieškoti priežasčių, kodėl mums iki šiol taip sunkiai einasi su proza, norisi padaryti priekaištų mūsų rašytojų didžiūnatai ta prasme, kad nuo seno užsilikę regionališko galvojimo principas yra laikomas beveik tautine dorybe: jeigu Lietuva, tai būtinai ji turi tilpti į žemės ūkio kraštą, o jeigu lietuviai, tai būtinai vaikysitėje... piemuo. Tas piemuo vienai pačiam ganė ties Zarasais, bet jau truputį kitaip ties Plunge ar Griškabūdiu — recenzuodamas grožinės literatūros knygą kritikas tiksliai pabrėš, kokias teigiamas žarasiškų, anykštėnų ar plungiškių savybes iškelia autorius, lyg tų pačių savybių iškilimas ir jomis gardžiavimasis sudarytų meną.

Kalbėdamas apie M. Katiliskio "Užuovėją", aš stengiuosi kaip tik nulytelėti tas specifines "šaurės aukštaitiškas" ypatybes, kurias iškėlė recenzentai, sudarinėdami Lietuvos "dailiosios prozos žemėlapi", nes nenoriu "Užuovėjos" įrikiuoti į grynai regionalinių apsakų tarpą, nors ji netoli nuo jo ir būtų. Tas nulytelėjimas padės įžiūrėti M. Katiliskyje didelį rašytoją ir didelį pasakotoją, kuriam šiuo atveju su vieta ir galbūt, su laiku surištos reminescencijos (rašytojas neprivalo turėti geros atminties) iš vienos pusės, ir idealizavimo tendencija iš kitos, buvo tik trukdomuoju veiksniumi ir neleido "Užuovėjos" padaryti lietuviškaisiais "Kaimiečiais".

Tatai, kas iškeltina paskutinėje M. Katiliskio knygoje ir kas maloniai nustebina, besikapstant toje gausioje "Užuovėjos" medžiagoje, kurioje ir atidžiausiai skaitytojui lengva pasimesti, — tai yra autoriaus sukurtų charakterių turtingumas ir įvairumas. Jeigu Mazalaitės ir Barono personažams prikištinas standartas ir šablonas, kuriame įvairuoja tik vardai, bet ne charakteriai, tai M. Katiliskio žmonės pasižymi dideliu originalumu ir savitumu. Šiuo atveju iškeltinas geras autoriaus aprašomų žmonių ir, apskritai, vaizduojamos srities pažinimas. Kiekvienas jo personažas kaimo aplinkoje gyvena nuosavą gyvenimą, kalba nuosava kalba, skirtingai santykiauja su aplinka ir su žeme.

"Užuovėjoje" išskirtinos pagrindinės dvi žmonių grupės: pirmoji — tai kietieji kaimiečiai-ūkininkai, kurie suaugę ir savo likimą surišę su žeme, savo aplinkoje jaučiasi namie ir stengiasi tą savo privilegijuotą padėtį tęsti; antroji — iš kaimo gyveną, bet nei su žeme, nei su pačiu kaimu organiskai nesuaugę amatininkai, meistrai, valdininkai ir kt.

Ryškiausių pirmosios grupės atstovų, kuri pilnai galima pavadinti visuotino ūkininko tipu, yra senasis Juozapas Dryža. Jo santykis su žeme nusakytas žodžiais: "... nėra gal piršto dėjimui vietos jo dirvose, kur nekrito šimtą kartų jo šešelis..." ir "... Tuo būdu įgyta amžina savastis žemėi. Ne pinigais ar kuo nors kitu. Savo šešėliu nuklostyta, nučiūpinėta pirštais, nulemta naginėm, iškilota kas metą į saulės šviesą" (26 psl.). Tuos pačius žodžius, artėjant mirčiai, kartos ir pirmąsias berniškos nesekmės dienas gyvenęs ūkininkaitis Valius ir lėtasis Vitkus ir dėl tos pačios žemės Vitkų apgaudinėjęs Jauneikis ir eilė kitų. Tai gyvi ir gaivalingi žmonės, kurių likimas surištas su jų turima žeme, lygiai, kaip Reymonto kaimiečių likimas buvo surištas su ta pačia žeme, dėl kurios jie dar kovojo su dvaru. Ta prasme M. Katiliskis yra lyg Reymonto minties tęsėjas: valdydamas žemę ūkininkas lygiai ją garbina ir lygiai dėl jos aukojasi, kaip ir XIX šimtmečio ūkininkas, kuris tada kruvinomis rankomis ją plėšė iš dvaro nasrų.

Kita "Užuovėjos" personažų galerija, šiuo atveju, laisvesnė nuo žemės apoteozės, tai visa eilė žmonių, kurie, kaip ir pirmieji yra kaimiečiai ir iš kaimo bei kaimo aplinkoje gyvena, bet kurių santykis su žeme ir, tuo pačiu, pažūra ir gyvenimą yra skirtingi. Iš jų pirmame plane stovi kaimo kalvis, paskui kuliamosios mašinistas, "parapijos paršas" Levukas, keliaująs prekybininkas-žydelis, valdžios atstovas — miško sargas, pusintelentinis maršalkos sūnus ir kt. Juos riša su kaimu ne mistinis atsidavimas žemei, bet pragyvenimo šaltinis ir bendruomeniniai kaimo saitai. Kaimo kalvis meta savo įrankius ir dalyvauja talkose, norėdamas kaimiečių tarpe praleisti laiką, o Levukas kalbina kaimiečius, norėdamas veltui išsigerti. Nesurišti su žeme, jie lengviau pasiduoda iš miesto, ir, apskritai, iš šalies ateinančioms įtakoms. Tai savotiški, ūkininkų akimis žiūrint, "kaimo parazitai", be kurių, tačiau, kaimas negali gyventi. Jie M. Katiliskio knygoje stovi antrame plane ir nėra išvystyti iki visiškos pilnumos.

Idomią tarpinę grupę tarp šių dviejų galerijų sudaro kaimo proletariatas: gritelinė Mikoļionė, degutininkas Lapeika, ūkininkų tarnai — kvailiukas Pranis, senmergė Kaziūnė ir kt. Jie myli žemę nemažiau už ūkininkus, bet dėl jos stokos vieni jų tarnauja ūkininkams, o kiti griebsiasi atsiktiniojo udarbio. Ūkininkų akimis žiūrint, jų kompleksas yra menkavertiškumas.

Šitas personažų gausumas ir jų išrikiavimas atitinkamoje socialinėje gradacijoje, suteikiant kiekvienam jų savo veidą, savo aplinką, savo vietą, įdedant į lūpas kiekvienam jų savus žodžius, liudija, kad M. Katiliskis yra akyklus stebėtojas, didelio masto charakterių kūrėjas ir platus pasakotojas-romanistas. Ta prasme, jis neša visus jaunesnės kartos lietuvių rašytojus, kurie bando reikštis literatūroje.

Slypintieji M. Katiliskio charakteriuose daviniai teikia didelio rašytojo plunksnos vertę galimybių, kurios, mano nuomone, nėra pilnai išnaudotos, tiksliau, nėra pilnai išvystytos ir, šia prasme, sudaro tik turtingą ir be galo stiprią žaliavą, laukiančią apipavidalinimo. Deja, šį priekaištą, rodosi, galima daryti mūsų šios kūrinių daugumai, neišskiriant net klasikų. Formos

paėjimo, plačiaja žodžio prasme, stoka, turint galvoje ne tik kompozicinį momentą, bet lygiai ir autoriaus santykį su vaizduojamuoju objektu, su situacijomis, su personažais, kitaip sakant, kūrėjo neišsilaiviniimą iš tos aplinkos, kurią jis užsimoja vaizduoti, kūrėjo neobjektyvumą ir neabejingumą gyvenimui, kurį jis perkelia į knygos puslapius — daugelį originalių ir daug žadančių mūsų literatūros užsimonimų privedė tik ligi vos pakenčiamo vidutiniškumo.

Si pastaba M. Katiliskio atveju sietina su kaimo idealizavimu. Savo laiku "Užuovėja" buvo pavadinta idealistinio ar romantinio realizmo apysakų knyga, turint galvoje faktą, kad jos charakteriai siūlo daug įdomesnių ir labiau intriguojančių situacijų, negu jos pateiktos knygoje. M. Katiliskis nebevaizduoja pilno gyvenimo su jo gyvais, siūlyte besisilūnančiais socialiniais prieštaravimais, su jo kova ir intensyvumu, bet stengiasi atkurti statinį kaimo vaizdą, kurį deformavo nuotolio ir laiko prizmė ir kurio ilgimasi iš tolo. Ilgėtis galima tik perdėtai iliuzinių dalykų.

Nežinodamas nei autoriaus praecities, nei kilmės, bet paskaitęs "Užuovėją", kiekvienas bus įsitikinęs, kad jos autorius yra Dryžas, Vitkaus, Jauniško, bet jokiu būdu ne Kalvio, ne Levuko, ne žydelio ir ne Pranio ar Kaziūnės draugas, nors visiems yra žinoma, kad kūrėjas turi visus savo personažus lygiai mylėti ir iš visų jų lygiai juoktis, nes, priešingu atveju, posūniai pradeda iš savo autorius juoktis. Kaip gyvenime, taip ir literatūroje, visi daiktai ir visi žmonės yra pilnaverčiai savyje ir visi turi teisę į gyvenimą, nežiūrint to, ar jie myli žemę ar ką kitą.

Neabejotina, kad "Užuovėja" yra kažkas daugiau, negu regionalinių apsakų knyga, bet ji nėra tuo. kuo ji galėtų būti, žinant M. Katiliskio kūrybinę potencialą, kuri atsiskleidžia jo turtingoje charakterių galerijoje.

A. S.

KAI KAS IŠ KNYGŲ

Poetry, Chicagoje einąs poezijos žurnalas, pernai šventė 40 metų sukaktį. Jį įkūrė rašytoja Harriet Monroe 1912 m. Ji tada buvo meno kritikė prie Chicago Tribune. Lėšas surinko aplankydama apie 100 žymių čekigiečių ir iš kiekvieno išprašydama po 50 dolerių. Poetry žurnalas lig šiol dalyvavo daugelis žymių rašytojų: T. S. Eliot, R. Tagore, J. D. Passos, J. Joyce, net dabartinis beletristas E. Hemingway, politikas Wh. Chambers.

Šešios premijos, kiekviena po 10 dolerių, buvo išdalintos už 1952 m. poeziją. Poetry isteigėjos Harriet Monroe vardo premija teko Kathleen Raine. Eunice Tietjens (kita buvo to žurnalo leidėjas) premiją gavo E. E. Cummings. Levinsono premija, duodama kasmet nuo 1914 m., paskirta Saint John Perse. Roy Marz gavo Oskaro Blumenthallo premiją. L. E. Hudginsui duota Bess Hokin premija. Piliėčių Lygos ir Meno Įstaigų Unija savo premiją paskyrė jau pagarsėjusiam Kalifornijos poetui Robinson Jeffers.

Sausio pradžioje buvo pagerbta 75 m. sukaktis amerikiečių rašytojo Carl Sandburg (kilęs iš Galesburg, Ill.). Gub. Stevenson buvo paskelbęs net savaitę jo vardu. Buvo Chicagoje suruošta pokylių, paminėjimų, pasikalbėjimų, autografų rinkimo sueigu ir kitokių iškilnių, dalyvaujant autoriui. Kalbėjo apie jubiliatą ir gub. A. Stevenson. Švedų pasiuntinys Erik Boheman atvyko specialiai iš Washingtono pasveikinti rašytoją net švedų karaliaus vardu. Ta proga buvo minima jo kandidatūra Nobelio premijai.

Amerikos rašytojai irgi nevisada lengvai susiranda leidėjus naujoms knygoms, bet populiarūs klasikų knygos leidėjai mielai noru leidžiamos ir išperkamos, kaip: Ch. Dickens, M. Twain, V. Hugo, F. M. Dostoevsky ir kt.

Gal būt, iš visų knygų apie gyvulius didžiausio pasisekimo yra pasiekusi Black Beauty (apie arklį), išspausdinta 1887 m. ir per 75 metus vis dar iš naujo perspausdinama. Jos autorė — liguista mergaitė Anna Sewell mirė vos metams praėjus nuo knygos pasirodymo.

PRISIKĖLIMAS

Lietuva — keturių metų laikų kraštas: prakilų varvinančios vasaros, gamtos karštinė ir pagaliau mirtį primenančio rudens, visą gyvybę sukaušėsišios ir, lyg piktosioms dvasioms su gyvybe pergale švenčiant, pūgotos žiemos ir vėl visos gamtos gyvybę jos nepaprastame jaunystės grožio atgimdančio, lyg prisikėlį jai iš mirties-žiemos letargo, linksmo pavasario.

Galbūt, nė viena metų šventė nesulaukė Lietuviai su tokiu džiaugsmu, kaip pavasario — prisikėlimo. Saulei pradėjus kaitinti atgyja visa: ore, žemėje ir vandeny, lyg kokio burtininko lazdele pamojus. Todėl netenka stebėtis, kad ją, saulę, senovėje daugelis tautų, taip pat ir lietuviai, dievino, garbiu kaip visos gyvybės motiną, net ugnies.

Pavasario šventė — gyvybės pradžia, jaunystės, džiaugsmo šventė mūsų prosenių būdavo su didžiausiomis linkmybėmis švenčiama įvairiose vietose vis kitomis dienomis iki Rasos šventės apjungdavo visą kraštą, lyg užbaigdama prisikėlimą-atgimimą su spontaniškais šokiais naktį prie laužų ugnies, dainomis.

Nė pas mus vienus taip būdavo. Jau proistorinėje Indijoje yra žinoma kaip linkmiausi šventė, tai Goli — pavasario šventė.

Kai žmogus ėmė suprasti elementarinę moralę, jo susijaudinimas nužudžius broliui broli buvo toksai didelis, kad jį atžymėjo iki mūsų laikų užsilikusiomis padavimais, kurios reikšmingos ir mūsų aptariamam dalykui. Iš jų galime spręsti apie tų laikų žmogaus blogio ir gėrio, mirties, pomirtinio gyvenimo supratimą. Biologinis klausimas jau kvaršino jam protą, ieškojo gyvybės atsiradimo priežasčių, taip pat ir mirties, ir visa rišo su metų laikais, tam tikrų dievų gyvenimo reiškiniais.

Plutarchas pasakoja senovės Egipto padavą, kuri vėlesniais laikais patvirtinta kapuose rastais įrašais, laidojimo apeigų ir užbūrimų tekstais. Štai ji:

Setas nužudęs savo tikrą broli Ozirisą. (Ar ne tas pat senovės Jahovybėje: Kainas užmušė tikrą broli Abelį? Moišės I kn. persč. 4, pastr. 8). Oziris perstatomas išmintingu ir lėtu valdovu, bet brolių sąvoka maišoma ir su dievais.

Užuostojo kūną idėjo į karstą ir nuleido jūron, kuris atplaukė į Biblos. Jo sesuo ir žmona Izida (nesistebėjimo tuo: tada sunku būdavo rasti moterį, net seserį vesdavo gilios proistorijos laikais) pagimdžiusi sūnų Horsa, išėjo ieškoti Ozirisio. Radusi lavoną su karstu, paslėpė. Setas suradęs karstą, lavoną sudraskė ir gabalus ir išmetė. Izida rūpestingai surankiojo šmočiukus, sudėjo į krūvą ir su Anubiso

bei Horuso pagalba jų ir savo burtais, atgaivino — prikėlė Ozirisą.

Maspero šioje padavoje mato egiptiečių pastangas išaiškinti pirmą mirtį, įsigalintį blogį ir simbolizuojant kovą gėrio su blogiu Nilo pakrantėje (juk tas pat ir Izraelio proistorėje apie Kainą ir Abelį, tik išvados ir prisikėlimo nėra).

Panaši padava Babilionijoje (Schrader: Die Hoellenfahrt der Istar, 1874) apie Tammuz ir Istar. Apie 2300 m. pr. Kr. vienas barsamiškų karalių mini dievą Samas ir šalia jo Tammuz, kas reiškia, kad šis buvo sauliniu dievu. Jo vardas reiškia jauną šakelę ir buvo sykiu pavasarinės augmenijos dievu. Jis yra toksai švelnus, kaip patys pavasaris, kaip gėlių žiedelis. Nors yra saulinis dievas, bet vasaros karštis jį nužudo. Su juo sykiu miršta ir pavasario žydinti augmenija. Mirusių karalių paime jį, bet nepajėgia išlaikyti. Jis yra mirusių pasaulio valdovas, sutraukęs mirties pančius. Kaip toksai, savy slėpi augmenijos pradžia. Palikęs mirusių karalių, pavasario saulės galia išskleidęs tamsą, grįžta pavasario dievu ir apskleidžia žemę augmenija.

Ši padava parodo kaip babilonietis stegėsi išaiškinti gamtoje regimą myrį ir pavasarį prisikėlimą, visa sprendamas iš kūnų padėties pasikeitimo ir gyvybės atsiradimą aiškindavosi tik liaudinio tikėjimo mastu. Šią papildoma kita, dvylytė, daugiau atitinkanti gyvenimui. Štai ji:

Tammuz jaunystės mylėtinė ir žmona (taip vadinama legendoje) Sino dukte Istar su grūnojimu leidžiasi požemin. Prie kiekvienų septynių durų palieka po dalį rūbų ir nuoga pasiekia Allatu viešpatiją. Jos elgesys išgąsdina dievus: kol ji čia, pragare, žemėje sustojo vaisingosi ir augimas. Jie eina pasitarti ir, Ea sutvertas dievų tarnu, "šviesa jo šviečia" siunčiamas pas Allatu. Šis gudrumu prisigauna, prie gyvybės vandens. Nors Allatu, baisiausiai dūksta, turį paleisti abu dievus: Tammuzą ir Istarę.

Siame padavime apie Tammuz mirtį sužinome iš Izdubaro epikos. Sakoma, kad miręs nuo Istar aistros, kai ši buvusi jo atsinorėjusi. Ši padava buvo įsisteisusi tikėjime, turėjo savo kultą ir apėmė visų metų laikotarpi, o Tammuz prisikėlimas, grįžimas iš pragaro su Istar, buvo švenčiamas pavasarį kuo iškilmingiausiai.

Siame padavime randame moters nenorą Tammuz mirties priežastimi (Palyginkime Jahovybėje Ievos sugundymą, Moišės I kn. veik visos 3 persk., ypač pastr. 19). Bet, ji tuoj jo pasigenda ir ieško net pragare (jau toki moters psichologija visais amžiais!), net save statydama pavojun likti amžiams pragare, kad tik vyrą prikeltų vėl gyvenimui. Čia prisikėlime užtinkame ir dvasinį pradą, lytinį ryšį, kad atgimus visu pavasario grožiui.

Po šių atėjo naujas ieškojimas žmogaus gyvenime pavasario, prisikėlimo. Kai pasaulis buvo aprūkęs Istar aistros dūmais, paskendęs Sito ir Kaino darbuose, kai neliko idea-

vos vienuolika žmonių, berasčių, tikinčių Juo, ir kovos metodas Alyvų darže pasakytas Petru: "Išidėk kardą makštin: kas su kardu kovoja — nuo kardo ir žūsta".

Nepraeina nė trys šimtmečiai, grūna visą pasaulį pavergusi Romos jėga ir laimi staliaus Sinaus skelbtasis mokslas. Meilės įstatymas be kardo nugali.

Bet ar ilgam!? Šiuo ženklų atžymėta šimtai milijonų žmonių! Bet praslinkus devyniolikai su puse šimtmečio tenka dienos šviesoje su degančia žvake tarp milijonų save vadinančių krikščionių ieškoti meilės įstatymo pėdsakų, ir nerasti... Negi tie milijonai invlidų, našlaičių, trenčių, karuose žuvusių našlių, baisiausiame skurde esančių darbininkų šeimų, sandėliai prikrauti baisiausių žmogui naikinti ginklų, milijoninės armijos po ginklų stoviosios yra liudininkai Didžiojo Meilės Įstatymo įsiviešpatavimo pasauliui?

Ar negrįšime į anų legendarinių Oziris, Izidos, Tammuz, Istar laikus, kai vyravo Kaino, Set kultas ir viską žudanti Istar aistra? Ar ta aistra sau ir mamoniui nenuvedė atgal, kad negali suprasti lobstaptyvis iš brolio prakaito, kad ir šis yra toksai pat žmogus ir negalima sau palankių aplinkybių panaudoti, kad jį visai pavergus. Juk su laiku tai grįžta ir ant pavergėjo. Ar ne todėl šandien žmonija bijo pati savęs, savo pabaigos?

Kasmet pavasarį yra švenčiama dailidės Sinaus prisikėlimo šventė. Bet kokia prasme? Farizėjiška! Lygiai taip, kaip Ozirisio ir Tammuz. Pirmiausia, kad ji yra kalendoriuje. Paskui, proga susitikti, pažinti, pasilinksinti, kad pavasaris atėjo. Ir taip per šimtmečius į amžiną banalybę.

Ne, ne, šis prisikėlimas turi būti surištas su tavimi, žmogau, su tavo dvasiniu prisikėlimu iš blogio! Kol to neįvyks su kiekvienu žmogumi — prisikėlimo šventė tik tušti, beprasmiškas pasilinksminimo pramogėlė, neturinti naudos savo esmėje žmonijai! Kol neprisikels žmogaus dvasia gėry, nesupras, kad su kardu, suktybėmis, pavergimu kovojant, nuo tų pačių priemonių žmonija žus, neįgyvendinus meilės įstatymo — nebus ramybės žemėje, drebės žmogus, kaip anais Nerono, Deokletiono laikais.

Šią visą apsvačius, pasidaro liūdna sieloje. Noras šandien suukti žmonijai "Linksmo Alleliuja!" kažkaip dusliai, išgastingai nueina žemės rutulio paviršiumi... —P. Višna

LINKSMŲ VELYKŲ LINKIME savo klientams ir draugams!

DAINA TELEVISION COMPANY
qualified engineers' service

3120 S. Halsted Street - Chicago 8, Ill

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ! linki visiems savo klientams

JOHN A. KASS
JEWELRY STORE

4102 Archer Avenue Tel.: LaFayette 3-8617

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

B. PUŽAUSKAS TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

BOLESLOVAS ir MARIJONA PUŽAUSKAI savininkai

645 West 18th St. Tel. Canal 6-2594

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

DARGIS LIQUORS

KAZIMIERAS IR KASTANCIJA DARGIAI savininkai

Degtinė, vynas, alus, importuoti ir amerikoniški gėrimai. Malonus patarnavimas visiems.

2555 West 71st Street Tel. REpublic 7-9312

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA

visus klientus, akcininkus bei darbininkus sveikina

LIETUVIŠKOJI ALAUS DARYKLA

"BALTOJI MEŠKA"
WHITE BEAR BREWING COMPANY

Darbuotojų vardu: JOSEPH GORB Prezidentas

Linksmų pavasario švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

ZOLP'S MILLWORK

Silvester ir Marie Zolp, savininkai

3554 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-2576

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

MONARCH LIQUOR STORE

Degtinė, vynas, alus, importuoti ir amerikoniški gėrimai ir malonus patarnavimas visiems

JUSTINAS, ALEKSANDRA IR DUKTĖ ALDONA, savininkai

3529 So. Halsted St. Tel. YArds 7-6054

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 SO. HALSTED ST.

Telefonas: Victory 2-6172

NUOMOJAMOS 4 SALĖS

VISIEMS LIETUVIAMS GRAŽIŲ IR NUOTAIKINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ LINKI

LIETUVIŲ AUDITORIJA

Stėponas Juodvalkis, Jonas Maliorius ir Balys Pakštas

VELYKŲ PIRMĄ DIENĄ, SEKMADIENĮ, BALANDŽIO MĖN. 5 D.

Pavasario Šventės-VELYKŲ VAKARAS

Šokiams groja BALIO PAKŠTO ORKESTRAS

PRADZIA 7 VAL. VAKARO

E K E T Ę

Dar ir šiandien negaliu atsibėsti, kaip ji tą pavakare lyg niekur nieko, žengė pro duris.

Atmenu, buvau tik ką grįžęs iš miesto, kur palikau ligoninę sergančią žmoną.

Miškan nutariau neiti — per daug kelionė išvargau. Pagaliau, buvo jau vėlu, o viena diena nepagaludys nieks miško — ne tvora. Nors ir vogė. — kartais net visoje apylinkėje galėdavai girdėt, kaip gilumoje kaukėsi kirviai, piūklai zyžia. O tu, eigu, tik spėk vaikytis. Bet, manot, paklausys nutvertas? — "Kiba tavo, kad taip plėšais..." atkirs, būdavo, bernas ir, pasipiaudęs plačius lyg ližės delnus, pliekia sau toliau.

Tačiau ne tai man tada rūpėjo — reikėjo susirasti ku-

riam laikui namų darbams moteriškę, nes žmona be kelių savaitių, žinojau, tikrai negrįš. Triušo, tiesa, troboj ir po tvartus nebuvo perdaugiausia, bet vienas, šalia dūlinėjimų po mišką, tikrai visko nebūčiau aprėpsė. — Kitą dieną, sakiau, pėrbėgsiu per kaimynus.

Ir tada ji žengė pro duris — nepasibeldus, drąsiai, lyg šeiminkė savo pirkion:

— Štai ir aš čia. — Pasidėjo ant suolo nedidelį ryšulėlį, persišėgo, kelis kartus stuktėlėjo krūtinėn ir atsidusus pridūrė: — Pečius, regis, nekurtas... — Nespėjau nei susigriebti, kai neskubėdama nuklibėjo virtuvėn.

Taip ir likau apstulbęs. — Nei aš jos pažinojau, nei buvau kada matęs. Kas ji tokia ir iš kur? Sukau galvą, kol galų gale jos drąsaus atėjimo buvau priverstas sutikti, jog ją bus žmona užprašiusi, nors ji man

SPROGIMO PASĖKOS. — Karo amunicijos traukinys, nuėjo nuo bėgių ir užsidėgęs sprogo sugriaudamas Lewis miestelyje, Indianoje, visą eilę namų. Čia matome vieną tokių namų.

apie tai pakeliui ligoninėn nieko nebuvo minėjęs. Užmiršo? — Pilnai pasitikėt moterim, atrodo, vistiek negalėjau.

Ji grįžo nešina lašiniiais ir duona. ("Rado", nūstebau). Padėjus ant stalo, pati atsėdo.

Nelabai pratęs prie tokios vakarienės, ne tiek valgiau, kiek žingeidžiai stebėjau nelauktą viešnią, vieną rankoj įsitvėrusią gerą lašinių kampą, kitoj — kietą duonos kriaušlį.

Dantų jos turėta stiprių — kando nei neprisimerkdama, nors buvo jau tikriausiai virš penkiasdešimties. Paskiros žilos srugos lyg juostos driekės tarp juodų sulpiusių plaukų. Veidas buvo standrus, lūpos siauros, sutrūkę, lyg seno mežio žievė. Tačiau labiausiai mane sudomino akys: didelės, blankios, tartum migla aptanktos. Beveik visą laiką jos buvo įsmigę į vieną tašką, atrodo, visiškai abejingos betkokiai aplinkai, naujai ar sveičiam. Kartais, tiesa, jos staiga išsiplėsdavo keistai pasirusiu žvilgsniu, tačiau tai trukdavo tik menką akimirka, — ir vėl apsilaudavo.

Nors atrodė gerokai išalkus, tačiau valgė iš lėto, abejingai, savotiškai susikaipus savyje, lyg manęs čia visai nebūtų. Pasinaudodamas šia proga, galėjau nekiludomas svarstyti, ką su ja daryt.

Abejojimas manęs nepaliko. — O jeigu ji be žmonos prašymo atėjo? Iš kur žinojo? Kaip tai suprasti? — Žinia, užteko tik man paklausti, kokių būdų ji čia atsirado, ir viskas būtų buvę aišku. Tačiau, prisipažinsiu, nenorėjau jai parodyti savo nepasitikėjimo — kažkodėl vengiau jos ir kartu drovėčiau leptelti netinkamą žodį, kuris jos akyse ko gero būtų mane nužeminęs. — Atsargiai žvilgtėterėjau į ją: toji išraiška, visa laikysena buvo tokia keista... ir tos akys...

Pagaliau apsisprendžiau. — Sakykim, kad ji ir pati, be niekur nieko, pas mane užklydo — tepabus tas kelias savaites — kitos nereikės ieškot, tuo labiau, kad landžioti pas ūkininkus lyg su išmalda nelabai norėjau. Nepatiks, galvojau, — išprašysiu, nors vien jau jos tyliėjimas man buvo didelė dorybė.

— Kaip tavo vardas?
— Morta... daugis Mortele vadina.
— Neužmiršk gyvulių rytų rytą.

Ji linktelėjo galva.
— Štai lova, — parodžiau, — jau vėlu. Labanakt.

Moteriškę nieko neatsakė. — Atsiguliau. Vis dar tebelindo galvon įkyrios mintys. — Jeigu tikrai ji nėra žmonos kviesta, jos keisto atėjimo priežastis galėjo būti tik viena, kuriai betgi nelabai norėjau tikėti, nors įtarimas ir nedavė ramybės. Tačiau nuovargio būta perdidelio — užmigau.

Atsikėlęs radau Mortą jau betriūsiandį. Atliktu darbu skystis negalėjau, tik pusryčiai, kaip ir vakar dienos vakarienė, buvo jau kur kas per daug prasti. "Et", pagalvoju, — "išsiversiu — svarbu tik, kad

paršai tvarto durų neišgrioztų.

Išėjau į mišką. — Pakeliui sutikau rogių virtinę: apžergė ištekines pušis, grįžo bernai su grobriu. Pamokslaut ir koltiotis visai neturėjau noro. Subambėjęs jiems kažką panosė, nei pats nepajutau, kai mano, paprastai slepiamas, žingeidumas užklauskė bernų apie Mortą. Nujausdami, matyt, kad nereikės šį kartą su manim taisytis ir norėdami sutvirtinti šią gan retą progą, jie labai noriai vienas paskui kitą griebėsi pasakoti kas ką žinojo.

Mano įtarimas pasitvirtino: Mortos būta apykvailės. Iš kur ji — nieks nežinojo. Kulnuodavo iš vienos parapijos į kitą, bet mūsų apylinkėn, — bala žino, kodėl, — užkliūdavo retai. Pasirodydavo ji visuomet lyg iš netyčių, niekeno nelaukiama, vis su tuo pačiu "Štai ir aš čia", įsitaisydavo lyg savo namuos, tačiau, žinia, neilgam — nors protas ir nebuvo tiek paires, kad krėstų nesmagius ar net pavojingus pokštus, nors nesibaigė darbo, kursai jos rankose tirtė sutirpdavo, betgi jokia šeiminkė, ypač dėl Mortos tylėjimo, ilgiau savaitės jos nepakėsdavo. Išeidavo tada Morta tyli kaip visada ir kuriam laikui dingdavo. Bet, žiūrėk, vieną gražią dieną ir vėl ji kur nors praveria duris: "Štai ir aš čia".

Grįždamas namo, pamaciau ją dūlinančią nuo kūdros su kibrais rankose. Staptelėjau. Įėjo pro vartus į kiemą ir pūstelėjo vandenį patvorin. "Bernų nenuriesta", pagalvoju. Gi Morta ūmai žvilgtėterėjo į mane, pasidėjo kibirus ant žolės ir kažko laukė. Jos netikėtai atgijus nerami išraiška, rodos, sakyte sakė: "Bark mane, ponuli, bark..." — tiek ji dar suprato. — Nieko netaręs, nuėjau trobos link.

Taip ir liko Morta pas mane. Tupinėjo po tvartus, nešė lašinius, duoną ir beveik visuomet prisivilusią bulviene į stalą, kurion retai kada įmerkėdavau šaukštą ir savo lepumui patenkinti tekdavo pačiam pasisuikinėti virtuvėje; kasdieną atsimtempus iš kūdros pylė kiemo patvorin kibirus vandens, retai kada prabildama, tik vakarais atodūsiose varstydamą virvagaliais sudurstytą rožančių.

Tokioj nuotaikoj praslinko savaitė, sklidina kasdienybė, vienoda, išskyrus, tiesa, vieną pavakarį, — tai buvo, jei neklystu, septintoji Mortos šeiminkavimo diena, — kai ji, atmenu, dažniais protarpiais dėbčiojus į mane neramiais žvilgsniais, pagaliau neištverė ir prabilo:

— Tai... ar... ponuli... ar dar neišveji mane?..

Nors ir gerai supratau šio, tūlam atrodytų, keisto klausimo priežastį, tačiau pagalvoju, jog geriau derės tariamas nežinotumas:

— O už ką gi, Morta? Ji tik išpūtė akis, ir mudviejų kalba pasibaigė.

Praėjo dar kelios nuobodžios dienos, kurios be žmonos grįžimo, atrodė, nei per na-

go juodymą pasikeisti negalėjo. O visgi nelaukiai įsitikinau, kad ir kasdienybė nėra jau visada tokia vienodai vienoda — užteko tik vieną perpietę Kaziukui su terhom trobon užkliūti, ir, — kas gi būt tikėjęs! — Morta suplojo rankom, padarė kryžiaus ženklą ir žodį net surado, tiesa, ne taip jau miela.

Kas iš mūs Kaziuko nežinojo! — Ir jam kaip Mortai galvoje traukė skersvėjis, bet žmonės jo toli gražu nesikratė. Smagu iki ašarų būdavo klausyt, kai sena kantiskine gaida jisai užtraukdavo:

"Vilniaus kalneliai, sveikiname jus...". ir kai toji nelaiminga "r" jį ant menčių patiesdavo:

"... rrrrrrruoškite drrrrrr...". — net vidurius iš juoko imdavo sopėt. O Kaziukas teisingdavo: "Taip reikia", girdi. Marios nors ir padriky, bet gyvų žodžių, jo nuostabus jaunatviškasis trypinėjimas, — o šešias dešimtis jau tikrai turėjo! — žmonių buvo taip pamėgta, jog jo kiton parapijon, — kaip sakydavo, "į svetimas šalis", — išleist nieks nenorėjo. Lyg viešnia skeveldra atitrūkus nuo jaunų dienų, kurios kitų senųjų kada jau buvo užmirštos. Kaziukas zujo apsikarštes terhomis nuo sodybos prie sodybos, melddamas spirgučių ir amžinai besiruošias "Amerikan", nors per Grigo kapčių, kur baigė mūs parapija, niekada, kiek žinoma, dar nebuvo persiritęs.

Toks buvo Kaziukas. — Bet kas per paslaptis dienų dienos vienodą lyg akmuo Mortą išjudinti galėjo jį išvydus? — Kaip ir visi, tariaus žinąs Kaziuką nulupty: galias ir negalias, tačiau šį kartą tik bėgiojau akimis tai prie vieno, tai vėl prie kito, jokiū būdu nepajėgdamas suprasti lūžio, taip netikėtai Mortą ištikusio — rods kažkas tylų vakarą būt stipriai taugstelėjęs kultuve į pliką lentą.

Bet kas keisčiausia: Kaziukas taipgi pametė save. Kai Morta, vos jam slenkstį peržengus, įdūrusi akis staciū balsu paklausė: "O ko tu čia?", jisai tik gūžtelėjo bevilksiškai pečiaus ir, užuot papykęs ilgą žodžių virtinę, praradęs narsą vos kvėptelėjo, beveik netekęs (Tėšyns 4-ame puslapyj)

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

P. MARTINKAITIS (Senas Petras)

CASEY & EVANS, INC.

Degtinėš pardavėjas (Salesman)

Lietuviai taverninkai, pirki degtinę nuo lietuvių pardavėjų Lietuviškai sakau: — "Savas pas savą".

Degtinėš reikalaujant, šaukite: Tel. REpublic 7-9000

6343 So. Ashland Ave.

Savo klientus ir visus lietuvius sveikinu sulaukus SV. VELYKŲ

PETRAS POCIUS

Namų, butų remontavimas, kanalizacijos, vandentiekio ir medžio darbai HEMLOCK 4-9211

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

A. M. TAVERN

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems

ONA BAGDONAS ir VICKI MIKŠIUNAS savininkės

3415 So. Halsted St. Tel. Virginia 7-8420

Sveikina Draugus ir Rėmėjus su Velykų Švente

VALDYBA IR DIREKTORIAI

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

VALDYBA:

K. P. GUGIS, prezidentas T. RYPKEVIČIUS, sekretorius ir vedėjas
P. MILLER, viceprezidentas K. M. AUGUST, kasininkas
OLGA KIRSTEN, sekretoriaus padėjėja

DIREKTORIAI:

WM. MANKUS, A. NAGLIS, V. PACHKAUSKAS IR P. J. RIDIKAS

RAŠTINĖS ŠTABAS:

LILLIAN TOTH, KRISTINE KUPČIKAS IR GRAZINA MICEVIČIUS

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

J. PETRAITIS Tavern & Liquor Store

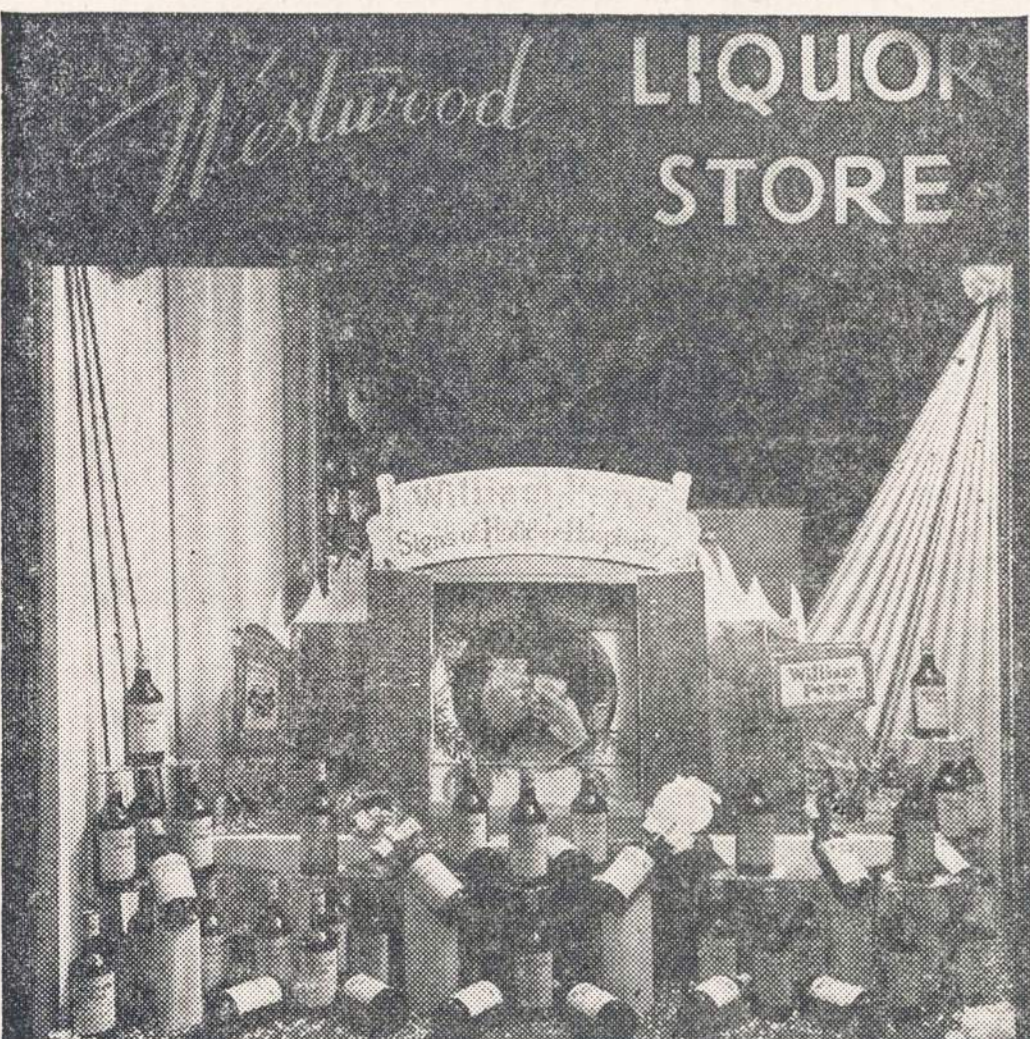
JOE ir ONA PETRAIČIAI savininkai

Didžiausias pasirinkimas visokios rūšies degtinės, vyno ir alaus.

Viskas parduodama pigiausiomis kainomis

658 West 35th St. Tel. YArds 7-6175

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

WESTWOOD LIQUOR STORE

Mr. ir Mrs. A. Šimkūnai, Sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

2441 West 69th St. Tel. Prospect 6-5951

**LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ—
VELYKŲ VISIEMS LINKI**

JOS. F. BUDRIK, INC.

JOSEPH F. BUDRIK, Pres.
IR BENDRADARBIAI

3241 So. Halsted St. Chicago, Illinois

Budriko WHFC radijo programa ketvirtadienio vakarais
6:00 P. M. Žymūs dainininkai ir gera lietuviška muzika.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

**SAVO KLAUSYTOJAMS LINKI
SOPHIE BARCUS**

Kasdien radijo valanda iš WGES stoties
Sekmadieniais 9 val. ryto—iš WOPA stoties

7121 SO. ROCKWELL ST.

Tel.: HEmlock 4-2413

**EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS
AND PATRONS
CITY SAVINGS AND LOAN ASS'N.**

1656 W. Chicago Avenue
CHICAGO, ILLINOIS

HAYmarket 1-3901

**LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ — VELYKŲ
LINKI VISIEMS SAVO DRAUGAMS
IR KOSTUMERIAMS**

JONAS BERTULIS, FELIX RAUDONIS
SAVININKAI IR VISAS ŠTABAS

**ROOSEVELT
FURNITURE COMPANY**

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
CHICAGO, ILLINOIS

E K E T Ė

(Tęsinys iš 3-čio pusl.)

žado: "Tai... ir tavęs, Moter, čia esama?.."

Ir taip kalba nutrūko — abu lyg raukšlėti vėžliai kiekvienas savo kiaute susitraukė: Morta pilna kažkokio neramaus išdidumo, Kaziukas — pabūgęs, parblokštas, tartum žemes par-davęs.

ieškoti priežasties, kuri juodu, atrodo, gan skaudžiai įgėlė, perdaug nesistengiau — sunku būtų tokią porą suvaikyti. Pagaliau, galvojau, kažin ar ir jie patys žino. Bet nuostabu, kad ir aš nesusigraibiau: ar juoktis, ar stebėtis?

Pirmą kartą tyla Mortai pasirodė nepakeliama — ilgai lyginusi ranka sijono klostes, atsigrėžė į mane ir, Kaziukui nei žvilgsnio nenumetus, sunkiai rankiodama žodžius, ėmė man skųstis, jog negalinti vandens iš kūdros pasisemti — eketė užšalus, o kirvi paimti ir rankas ji bijanti — girdi, visi kirviai išgalasti, kruvini — geriau jų neliesit; ranka gi eketės neiškabins, pirštu neišrieks. Kaziukas klausė iš šalies, klausė... staiga nervingai truktelėjo viena akim ir pasigriebė iš kampo savo lazdą. Pakilusi stulpu nuo suolo, Morta taikėsi kažką sakyti, tačiau žodis užspringo gerklėje... o Kaziukas jau buvo iškilbėjęs pro duris.

Ziūrėdamas pro langą, mačiau jį trypančią lyg vaikiščią ant kūdros ir dažnai žvilgčiojanti namų link. Atsisukau į Mortą — vėl sėdėdama kur sėdėjęs, pakėlęs smakrą pikta rīšosi skarelę.

Kaziukas grįžo. Įsirižė, atsipūtė ir oriai, tarytum iš ambonijos, paskelbė:
— Lazda išdūriau.
Morta nei nesukrutėjo, tik dusliai, lyg iš po žemių, rodos, sverdama kiekvieną žodį, atsiliepė:

— Ale kad aš ne tau sakiau. Tarytum vilyčia Kaziuką būtu pervėrus, — net krūptelėjau, — sulinko, šneliu suunkštė ir, grabaliuodamas už oro, lyg atramos ieškotų, krūmplėtais pirštais atvėrė gilią žaizdą:
— Ir kodėl... kodėl tu šitaip... Mortel...
Sušnabzdėjo ir išėjo.
Morta kilo — ir vėl sėdo.

Kitą dieną Kaziukas nepasirodė.
Morta tylėjo kaip žemė. Net su kibirais kūdron užmiršo nubėgti (o gal ir nenorėjo?) — tik triūsė įnikus, o vakare be atvangos drebančiais pirštais rožančių varstė.
Kai rytą radau sunertom rankom jį berymančią, atrodė ji tartum maldos egstazėje paskendusį už nuodėmingą praeitį sena vienuolė ir kartu beprotė, kurios protą miglos tiek apraukė, viskas taip sustingo, jog net ir nesveikam poelgiui ji buvo bejėgė. — Tą naktį Mortos nemiegota — kertėj už stalo prarymota.

Gūžtelėjęs pečiai, susiradau pats šį tą užkrimstį ir išėjau miškan. Ir berods pirmą kartą tada man toptelėjo galvon mintis, jog be reikalo Mortą išleidau. Tačiau iki žmonos sugrįžimo buvo belikę vos kelios dienos. "Pakentėsiu", numojau ranka.
Grįždamas tikėjau rasiąs Kaziuką, bet manęs laukė kur kas didesnė staigmena: pasitiko nušvilęs Mortos veidas, kokio dar niekada nebuvau matęs.
— Ponuli... — pakrikusiai, dairydama į šalį, ji postringavo, — sapanavau... apypiete buvau prisnūdus... "Ateisiu", sako, "šiandien pavakare..."
— Kas, — lyg nesupratęs, paklausiau.
— Nagi... — ir Morta užsikirto, tartum labai mistebus ir sykiu pati suabejojus.
Ką aš jai galėjau pasakyti? — Sveika mintis ne jai suprast, gi pasiverst kaskart pačiam kvailiu — perdaug koktu, —

pagaliau, jau vien nuotyliai, kuri supo mane antra savaitė, man buvo lig soties. Kaziuko pasirodymas, tiesa, būtų buvęs ir man ne pro šalį, nes Mortos visišką suglumimą mane gerokai erzino. Pagaliau ir žin-geidumas, anksčiau ne toks ryškus, dabar ėmė vis labiau knietėt lyg pakusa: kas per saitai riša Mortą ir Kaziuką? — Jaunos dienos? — To dar be-trūko!

Bet Morta, pasirodo, dar ne viską buvo išpažinus — išpūtusi akis, tartum bijodama neramiai laukė, kol aš pats paklausiu.
— Na? — neištvėriau.
— Vandens Kaziimeriui pasildyt... ar galėčiau? Temirksta kubile... — sušutęs visas... o tuoj Kalėdos...

Vos nesuprunkščiau — nuo jos pačios nors mėšk, o štai, žiūrėk, kitam ruošti pirtį sumanė!

— Gerai jau, gerai.
Suskambėjus virtuvėj kibirams, Morta išdulkėjo kūdron. Keista, pirmą kartą nuėjo jį pas kūdrą ne patvorium kieme plukdyti. "Į protą grįžta", nu-sišypsojau.

Nuo stogo varvėjo.
Prie pietus prasidėjęs atodrėkis, išsiurbė sniegą į nieką. Godžiai gėrė pabiurę laukai, o šalimais, už trobų, lyg vandeny išmirkus šluota, styposjo nuogas miškas.

— Kazimieru pavadino...
Žiūrėjau į drumzlėmis ap-tiškusį purviną kiemą, kai akys ūmai užkliuvo galukiemy, prie kūdros: šalia lentos kažkas telkšojo... lyg juodas plėt-mas...
— Ne, negali būt!...
— Juodas juodas...
Staiga puoliau pro duris ir pasileidau tekinas per kiemą.

Taip ir buvo.
Tįsojo Morta pamerkusi pla-

čiai Mažesio čiotė negiliam vandenį išsitaršiusius plaukus ir aukštelininkus kibirus. Ant išdžiūvusio išsišokusiom saus-gyslėm kaklo buvo pilipė tar-tum skudurėliai maldose, apie-ravonėse suskilusiom lūpom nubūčiuoti, ašarų ištrinkti škaplieriai.

Eita Mortos lenta — ir pa-slysta; pulta kryžium eketėn — nebekelta. O šalia parvirtus se-na, įskilus klumpė.

Išgriebiau Mortą, paguldžiau ant pažliugusio sniego ir apsi-dairiau tikėdamasis pagalbos.
Bet laukai buvo tušti ir ny-kūs. Drėgna vakaro prieblan-da, lyg nušutęs pilkas dangus palengva vystė žemę ir dangų.

Mano viltis surast laukuose žmogų, kaimyną ar pakeleivį, nors buvo ir bergždžia, tačiau tikėt ja nenustojau, — tai buvo valanda (dabar tik supratau), kada žmogus pakrikęs ieško to, ko rasti pats visai nesitiki, nes kas gi tokiam ore tuo laiku į mano užkampį užklysti būt gal-lėjęs? — Nebent tik Mortos sapnas, kuriam dabar ėmiau tikėti, išsipildytų.

Man buvo neįjauki ir pikta. Buvau bepradėdas mintyse keikti Mortą ir kartu kaltinti sa-ve patį. Tačiau vakaro vėsiuos drėgmės gėla, ilgokai man be-stoviniuojant, tiek įsigėlė į kaulus, — o buvau vienmarš-kinis, — jog pradėjau visu kū-nu drebėti. Atsigirėjau į na-mus... Akimirka iš šalčio try-piau vietoje. Jutau, kaip balz-ganas pastiręs Mortos žvilgsnis tarytum geluonis man skau-džiai nugaron išmigo. Umai at-sisukau: pašaliuose, kur Morta gulėjo, ištirpęs sniegas buvo pavirtęs purvina bala.
— Tešla... — pasibiaurėjau.
Bet Morta mirko rami ir kiek pravertom lūpom, lyg at-spėjus mano mintis, tartum šnabzdėjo: "Man vistiek... man..."

(Tęsinys 5 psl.)

**Velykų Švenčių Proga NAUJOKAITIS
Sveikina Chicagos ir Jos Apylinkių Lietuvius**

Jei keliatės į kitą butą arba vykstate į kitą miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti jūsų daiktus. Darbą atliksiu pigiai ir sąžiningai. Turju ilgą patyrimą, esu pervežęs šimtus šeimų, nepaprastai daug brangių rakandų. Per-vešiu ir jūsų.

Telefonuokite Walbrook 5-9209
Neatsiliepus, skambinkite antru telefonu:
LAfayette 3-9754

JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street Chicago, Ill.

**Linksmų pavasario švenčių — Velykų
linkime visiems lietuviams**
Paulina Russian-Turkish Baths
Chas. Laurinavičius ir sūnus, sav.
1657 W. 45th Street Tel. Virginia 7-9493

**Švenčių linkėjimai mūsų kostumeriams
ir pažįstamiems**

**GUŽAUSKAS BEVERLY HILLS
FLORAL CO.**
"Kas tik įmanoma gėlėse"
6901 South Wentworth Avenue
Tel. STewart 3-2454

**Linksmų Velykų linkime draugams
ir kostumeriams**

URBA GĖLININKAS
Gėlės mylimiems, vestuvėms, banketams, laidotuvėms,
papuošimams
4180 Archer Avenue
Phone LAfayette 3-5800 arba 5870

**Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų
visiems draugams lietuviams linki**

MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Avenue
Tel. REpublic 7-8600-8601

LINKSMŲ VELYKŲ VISIEMS LINKI

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
Telefonas: GROVEHILL 6-0142
★
1410 South 50th Avenue
Telef.: TOwnhall 3-2109 Cicero, Illinois
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

**Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų
visiems draugams lietuviams linki**

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir didžiausia laidotuvių įstaiga.
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 South Hermitage Ave.
Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 South California Ave.
Tel. Bishop 7-9719

LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ
VELYKŲ LINKI

43rd STREET DRUG STORE

PRESCRIPTION DRUGGISTS
K. S. JONAITIS, R. Ph.

2735 West 43rd Street Chicago 32, Ill.
Telefonas Virginia 7-9695

Linksmų Velykų Linkime Visiems

Mūsų Bičiuliams

DAN ir DELLA KURAIČIAI

Linksmų Pavasario Švenčių—Velykų
visiems draugams ir
kostumeriams linki

GOLD COAST TAVERN

Juozapas ir Pruden-
cija Rachunai, sav.

2656 W. 69th St.
Tel. REpublic 7-9785

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir kostumeriams linki

LOVICK'S FLORIST

SIUNČIA GĖLES TELEGRAFU

3316 So. Halsted St. Tel. Yards 7-7308

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir kostumeriams linki

PIVARONAS BAKERIES

4622 So. Marshfield Ave.
Tel. FRontier 6-4622

"GYVIEJI NUMIRELIAI" VAIDINAMI
BALANDŽIO MEN. 12 D. "NAUJIENŲ"
PARENGIME SOKOLŲ SALĖJE

E K E T Ė

(Tešiny s iš 4-to psl.)

Dar kartą apsidairiau aplink
— nei gyvos dvasios.
— Ką gi... — pasilenkiau...
ir vėl susilaikiau — lyg kažkas
plėštų atbulą atgal.

O Mortos akys, lyg baltymų
mazgai išalę vandeny, spokso-
jo blankiai į mane. Išžiūrėjau
— atrodo klausė: "Ar eisime,
ponuli?"
— Kokios akys... kokios
akys... — nesąmoningai su-
šnabzdėjau ir pats nepajutau,
kai, paėmęs Martą ant rankų,
sunkiais žingsniais pajudėjau
lėtai namų link.

Nešiau aš ją lyg sunkų, van-
dens prisigėrusį žlugtą. Pro
rankų pirštus žlungtą vanduo.
Kojos kilmpos į gilų atodrekiu
dumbly — batuose žliugėjo.
Visą krėtė tąsantis drebulys. —
Nuo šalčio ar iš pasišlykštėji-
mo?

Palinkusioj ant svirno plikoj
vyšnioj krankiant permirkus-
siai varnai, išvargęs, nešinas
Morta, įėjau į trobą. Buvau jau
beguldas ją lovon, kai slauga
susigriebiau: "Kvaili! — į ką
patalinę pavirsi!" ir ištiesiai
pasienyje ant suolo. — Sužliug-
sėjo ir ant grindų pasipylė
drumzlinas vanduo. Sijonas,
nors ir storo, rupuus mlo, bu-
vo sulipęs raukšlėmis (lyg
plunksnos anos varnos vyšnio-
je) ir prisiplicėks prie kūno.

Tik dabar pajutau, jog ir aš
pats buvau lyg išvelėtas — tar-
nytum būtime kartu prigėre.
Nusipurčiau, lyg slidžiai varlei
nugara nuslydus, ir išėjau sek-
lyčion persirengti. Slapius dra-
bužius išmečiau kamaron.

Kai grįžau, — keista, — tik-
jauisi rasiąs kažką tai pasikei-
tusio — vis dar negalėjau ap-
siprasti su mintim, jog Mortai
tikrai dabar viskas "vistiek".
Tačiau kiek mano viltis buvo
nesveika — tiek bergždžia —
radau viską, kaip buvau pali-
kęs, tik prieblanda jau buvo
virtusi tamsa.

Uždegiau žiburį ir dar kartą
įdėmiai apsižiūrėjau. — Po su-
o, kur Morta gulėjo, telkšojo
bala.

Lyg įbestas ilgai žiūrėjau su-
sierzines į savo lėdą. Mintis
vijo mintį, piktas erzlumas au-
go kas akimirką, kol pagaliau
neištvėriau — votis pratrūko:

— Kur buvo mano protas
aną vakarą, kai ją lyg viešnią
įsileidau į namus? Mačiau juk,
kad apyvailė! — Apykvailė?
— Beprotė! — Ne, ne, — tai
jau gal kiek ir per daug — at-
rodo, tik pakrikus. — Tikta?
— Tebūna, tebūna... — ne-
svarbu juk pagaliau kaip ir
kiek pamišus, tačiau... Bet kuo
gi aš čia kaltas? — Samarietis?
Mūsų laikų Gailėstingasis Sa-
marietis?.. — O! tikra eketė...
— ir išlėjęs tulžį aukštielini-
kas kritau pavargęs lovon.

Galvoje spengė.
Buvo tylu, tik retkarčiais
nuo suolo į grindis skambiai
paptelėdavo vienišas lašas.
Norėjau užgesinti žiburį, ta-
čiau neišdrįsau.

Nežinau, kaip ilgai būčiau
taip gulėjęs, — apie miegą ne-
buvo nei kalbos, — jei ne kie-
me pasigirdus gergždžianti Ka-
ziuko giesmė.

— Mostos sapnas!.. — ai-
klėjau, lyg kažkas pirštais tam-
soje būt skaudžiai dūres į akis.
Skubiai pašokau iš lovoš ir
pribėgau prie durų.

Kaziukas, baksnodamas laz-
da, jau pūškavo per slenkstį:
— Garbė Jėzui Kristui ir sy-
kiu ant amžių.

Uždariau duris, — palikda-
vo jįsai visuomet praviras, —
iš ieškojau žodžio. Tačiau Ka-
ziukas nelaukė — timplėjęs
atsargiai mane už skverno, pa-
šnibždom, lyg didžią pasitaptį
išduodamas, paklausė:

— O kazi kad taip spir...? —
ir, pamatęs Mortą pasliką, stai-
ga nutrūko. Žvilgtėjęs keisto-
kai į mane, patempė lyg žasi-
nas kaklą ir nedrįsiai, nors
apygarsiiai, iš tolo nušnekojo:

— Na ką gi tu dabar, Mortel,
čionai išdarinėji? — (Anos die-
nos tartum nebūta — Kaziuko,
regis, viskas užmiršta). — Ar
kaulai jau senatvėje atbuko, ar
kas, kad ant pliko uslano var-
talojies?

— Morta, Mortel, ir ko dabar
spyrnuojies?

— Pagaliau neištveręs nuklibė-
jo prie suolo, atsirėmė akim į
Mortą ir:

— Va tai tau... — skęstelė-
jo rankomis... lazda iškrito...
— Nutik tu man... —

Ilgai stovėjo Kaziukas palin-
kęs prie Mortos, tai galvą krai-
pydamas, tai padrikai panosė-
je kažką šnabzdėdamas... lyg
painiam kely paklydęs, nuo-
vargio senatvę parblokštąs,
kažkieno piktos rankos grubiai
atstumtas piligrimas: vienišas,
be žado, be jėgų.

Norėjau prabilti, tačiau šio-
ji tyla man buvo taip neįprasta,
tokia nelaukta, kad, rodosi,
net galais pirštų nebūčiau drį-
sęs jos paliesti. "Tvanku", pa-
galvojau ir pats nustebau: "Ar-
gi?" (Pečiau tą vakarą Morta
pakurti nespėjo). Tarytumei
kažkieno nei girdėte negirdėto
paukščio didelis, sunkus, be-
kraštis sparnas, plačiai vėdin-
sis palubėje, visu plotu man
ant pečių nusviro ir nuožmiai
plojo prie žemės. Įtraukiau
sprendą ir ranka tvirtai atsirė-
miau į sieną. Prisispyręs sten-
giausi surast šio keisto, dar nie-
kad nepatirto slogučio priežas-
tį, tačiau mintys buvo taip su-
verstos, tokia betvarkė... — nel-
smilkinuos taivinsčio. Bet pa-
samoncė, — dažnai tikresnė, nei
mes manome, — kartais visai
nelaukta ir neprašyta atsilie-
pia. Ir šį kartą po ilgos tylos
įstertas žodis išsprūdo savai-
me, be mano valios:

— Kaziuierai...
Keistai jįsai man nuskambė-
jo — elgetos, kursai dabar su-
linkęs dūsavo prie Mortos, ne-
buvau niekad taip dar pavadi-
nęs — man, kaip ir visiems
apylinkėj, — jei Mortą jau už-
miršime, — jis buvo "Kaziu-
kas": apyvailis, pairės, iš ku-

rio kiekvienas galėjo iki valiai
prisijuokti.

Kaziukas neatsiliepė — gal-
vos net nepasuko. Gal neišgir-
do? Vienok nepakartojau — ki-
tos mintys galvoj surizgo.

Bet ir jam tyla, regis, buvo
persunki — staigiai, lyg su jė-
ga nuplėšęs skaudų šašą, pra-
gydo šermenų rožančiaus gai-
da:

"Viešpaties aniuolas
apreikškė Panai Marijai..."
ir vėl pakriko. Bet neišgao:

— Vana Viešpaties... kaip
danguje, taip ir ant žemės. —
Atsikosėjo. — Menu, kai tu,
Mortel, Rimkuos, kampan pad-
dėjus šluotą, kamaroj man kal-
bėjai: "Kazimierai...". Taigi...
Kazimierai... — Čmai jis at-
sisuko į mane ir, drebančia
ranka grabaliuodamas suskretu-
sios terbos kraštus, paklausė
graudžiai: — O kažin kad taip,
ponuli, spirgučių?... — sumirk-
sėjo, lyg dulkių į akis pavagęs,
ir stambi ašara, be vargo iš-
graužusi suskilusio veido va-
gon, apyretėj nušepusioj bar-
doje išsiliejo.

Tik ką ketinęs jam nupasa-
kot Mortos mirties priežastį,
dabar supratau, jog tai būtų
sąmoninga geluonis ir taip jau
atviron žaidzon. Argi aš galė-
jau pasakyt, kad eketė, kurią
jis pats lazda "išdūrė", lyg gy-
va Mortą persikludžius pana-
rino? Anksčiau, tiesa, kai ma-
no rankos lietė permirkusį
Mortos kūną, kai buvau pilnas
erzlaus kartelio tarytumei Mor-
ta vandens, tą valandą, tikrai
nei kiek neabejojęs, būčiau
sviedęs lyg akmenis Kaziukui
į veidą tuos pačius žodžius, ku-
rių dabar taip bijojau.

Ant sukepusių lūpų pajutau
Kaziuko ašarų sūrumą ir tą pa-
čią akimirką pagaliau supra-
tau, jog nesu vienas — mes esa-
trise. Rodos ranka galėjau už-
čiuopti tvirtą saitą tarpiai-
mus rišantį: mirusiąją ir gy-
vuosius, Siapas ir Anapus —
Žmogų, nors galvoje kažkas
lyg vinį kalė vis tą pačią min-
tį: "Mirtis eketė... mirtis eke-
tė... eketė... eketė..."
— Ar tik ne perkietė tau čia,
(Tešiny s 6-me psl.)

DŽIAUGSMINGŲ IR LINKSMŲ VELYKŲ

Savo Draugams ir Pažistamiems Linki

DR. & MRS. PETER BRAZIS

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

savo klientams ir draugams!

VICTOR BALANDA REAL ESTATE

3123 So. Halsted St. Tel. DANube 6-3859

Linksmų Pavasario švenčių — Velykų
visiems draugams ir kostumeriams linki

FRANK MICKUS, SIUVĖJAS

Siuvame naujus vyriskus rūbus ir tašome vyr'skus ir
moteriskus rūbus už pricinamas kainas.

4146 Archer Avenue Tel. LAFayette 3-9366

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linki visiems savo klientams

M. ZABLOCKAS LIETUVIŲ KNYGYNAS

3322 So. Halsted St. Tel.: CliffsidE 4-7160

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ!
Savo taupytojams ir draugams linki

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue LAFayette 3-6719

LINKSMŲ VELYKŲ!

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 Archer Ave. LAFayette 3-3171

DIREKTORIAI, VALDYBA IR DARBUOTOJŲ
ORGANIZACIJA

J. Kaledinskas, J. A. Krukas, S. J. Krukas, Al. Neckrosh, T. Semaitis, Mrs. J. Šemaitis, Mrs. L. Nasakaitis, Miss C. Back, Mrs. E. Stulgaitis, Mrs. A. Bulkevicz, J. Miškus, J. Bražys, V. Dzenkauskas, J. Mockus, J. Tamusevičius, J. Rowatas, J. Bartkus.

MALONAUŠ PAVASARIO POŠISIO IR
LINKSMŲ VELYKŲ LINKI

Visiems Savo Draugams ir Pacientams

DR. EMILY V. KRUKAS

4146 So. Archer Ave. Tel.: LA 3-3210

Sveiki sulaukė šv. Velykų!
linksmų pavasario švenčių linki savo
pirkėjams ir prieteliams

STAR BAKERY

Sav. Aleksas Gaidjurgis

738 West 31st St. Telef. CALumet 5-2173

SVEIKINAME SAVO DRAUGUS, KOSTUMERIUS
IR VISUS LIETUVIUS PAVASARIO
ŠVENTEŠE — WELYKOŠE

LEO'S TAVERN

LEO ir EVA ALELIUNAI, Sav.

827 West 33rd Street Tel.: YARDS 7-7643

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems.

Linksmų Pavasario švenčių — Velykų
visiems draugams ir kostumeriams linki

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.

PARLOR SUITE MANUFACTURERS

JUOZAPAS ir KAZIMIERA KAZIK, sav.

4140 Archer Ave. Tel. LAFayette 3-3516

EASTER GREETINGS
Peace on Earth — Good Will
Toward All
SALERNO CATERING
2711 St. Charles Linden 4-0218
BELLWOOD, ILL.

GREETINGS AND BEST WISHES TO ALL
Peace on Earth
Good Will Toward Men
American Boarding and Supply Co.
2216 West Vermont
Fulton 5-3598
BLUE ISLAND, ILL.

Have a Beautiful Flower Bed
This Year

GET YOUR BEDDING PLANTS AT
OLYMPIC GREEN HOUSES
Potted Plants and Cut Flowers
For All Occasions
HALSTED ST. AT 201st ST.
Skyline 4-2950
CHICAGO HEIGHTS, ILL.

EASTER GREETINGS TO ALL MY FRIENDS

JOHN F. PERS
NORTH TOWNSHIP ASSESSOR
908 West Chicago
EAST CHICAGO, INDIANA

GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

R. FREY & CO.
WHOLESALE DISTRIBUTORS
Finest of all
Ducklings — Poultry — Turkeys
OGDEN AND ELM STS.
Phoncs:
OLympic 2-7250
DOWNERS GROVE 310

EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

RUFOS MEDICAL ARTS PHARMACY
1529 Chicago Road Skyline 4-1266
CHICAGO HEIGHTS, ILL.

EASTER GREETINGS — PEACE ON EARTH — GOOD WILL TOWARD ALL

FRED C. ROWLEY and SONS, INC.
GENERAL BUILDING CONSTRUCTION
4732 Calumet Avenue Sheffield 5450
HAMMOND, IND.

EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

GARY TRUST and SAVINGS BANK
MEMBER OF F. D. I. C.
575 Broadway Gary 7441
GARY, INDIANA

EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

STATE TRUST and SAVINGS BANK
MEMBER OF F. D. I. C.
575 BROADWAY GARY 7441
GARY, INDIANA

EASTER GREETINGS TO ALL

WALTER HINES
COLLECTOR OF THORNTON TOWNSHIP
15420 Broadway Harvey, Ill.

Būkite Pasveikinti Mūsų Draugai, Pažįstami!

Sveiki, sulaukę Pavasario ir linksmų Velykų švenčių, ne tik švenčių proga, bet visuomet pas mus gausite ūkio produktų

123rd Street ir Archer Ave. Lemont, Ill.
TAIPGI — PATOGIAUSIA VIETA PIKNIKAMS
LIBERTY GROVE, WILLOW SPRINGS
Pasirinkite dieną, kol yra, beliko tik kelios

MR. IR MRS. DAMBRAUSKAI

(Atkelta iš 5 psl.)
Mortel, — strėnas nugulėsi...
— lyg gyvai prabilo Kaziukas ir vos pakeldamas, linkdamas prie žemės, nunešęs paguldė ją į lovą. (Susigėdau). Paskui pasicėmė nuo grindų savo lazda ir apsidairęs taip giliai bei sunkiai atsідuso, jog man prisimėnė duslus garsas tėvo laidotuvių dieną beriant ant karšto drėgnos žemės saują. Kapai... duobė... sutūžusi žiema... O... kaulėti gėdos pirštai man baigia išlupt akis...
Palubė žiburys prisimerkė.
Kaziukas, girdėdau, toliau šnekėjo su Morta:
— Regis, Mortel, nebuvo skirtas mudviem žemės rojus. Ne be reikalo turbūt jau tu, tarytumei žinodama, ir spyriavais. O aš sakiau: "Ožiu, matyk, pilna — vis moteriška..."
Ale tu juk nerūstausi, žinai... — kvailio manęs būta... Tai gi...
Jis badė kriukių grindis, retkarčiais vogčiom, primerkęs trūkčiojančią akį, pažvelgdamas į Mortą, kuri, vargšė, šį kartą jokiu būdu negalėjo atsispirti jo žodžiams — išėjo ji tarytumei viešnia, bent kartą lengvai atspūtus, visas bėdas, visus triušis palikus: ir nekaptopas bulves lovyje, ir kibirus

EASTER GREETINGS TO ALL

Theo. Johnson and Sons, Inc.
"MONUMENTS"
1822 Chicago Rd. Skyline 4-3345
CHICAGO HEIGHTS, ILL.

EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

Sears Roebuck & Co.
452 State Street
SHEFFIELD 3620
HAMMOND, IND.

EASTER GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS

Sears Roebuck & Co.
452 State Street
SHEFFIELD 3620
HAMMOND, IND.

paprūdė; gulėjo ji akimis į lubas, lyg vartų danguosna ieškodama.
Kuri laiką tylėjo nejučia Kaziukas — tylėjau ir aš.
Kažkur toli sulojo šunes.
— Nakvok, Kaziuk, — tariu atšipeikėjęs, — kur dabar esi — vėlu jau.
— A?.. Ar nakvot?.. — lyg pro sapną sušnabzdėjo ir, tartum pats sau netikėdamas, nedrąsiai pridūrė. — Tai kad man jau laikas Amerikan...
— Gi nieks nedega — palauk — rytoj...
Kaziukas pažvelgė į mane, pasikrapšė paaužė ir jau, maniau, pasidės terbas. Tačiau ūmai suspaudė kietai rankoj grubiais pirštais lazda, tartum galutinai apsisprendęs žygiui, atsilokėjo sukūžusių balsu ir tarė:
— Ne, ne, negaliu, ponuli, — Viešpatie žengė negaliu.
Paskui mato — kelius žingsnius Mortos link, persižegnojo ir, įbedęs pirštą į lovos galą, ėmė klostyti:
— O tu, Mortel, palauk — ir aš netrukus, regis, atpūškuosiu. Tada abu suklaupsime pasididijj altorių ant minkštųjų padukėlių (dangus, matai!), ir tas apaštalas, kursai ant balto žirgo Poną Jėzų regėjo, tuoj kaip matai suriš šventaisiais ryšiais drūčiai mums rankas, — tik tu palauk — netruks, Mortel.
Kaziukas giliai giliai, lyg ilgą kelią sunkiai vilkęs perkrautas terbas, atsikvėpė:
— O dabar, va, veizėk, dar sykį žegnojuos, sakau "Amen" ir einu. Einu, kol marios laikos dar užsalę — pėsčias dasikasiu... — Ir išėjo.
Vos tik spėjau užverti pravaras duris, kai kieme pasigirdo giesmė:
"Vilniaus kalneliai, sveikiname jus,
r-r-r-r-r-r-r-ruoškite drrrrr..."
Šį kartą Kaziuko balsas buvo liūdnas, sunkus ir nesavas. Giesmė manęs nebeprajuokino — taip būna kartais.
Pažvelgiau į Mortą: škaplieriai... — Apvyniojęs ražančium, sunėriau rankas. — Dėdė Jokūbas nukals kieto ažuolo karstą. Aksomu išmuš ir pagalvė įdės. Su visom žvakėm, garsiais vargonais patsai klebonas mišias atgiedos — tesiilsės

VELYKOS
Velykos — tai gamtos Naujiej Metai. Nauji lapai. Pasaulis atbunda. Žolė vėl žaliuoja. Tulpės skleidžia saulės dažytus skaisčius skruostus.
Tad ir mes, pavasarį įvertindami, pasiruošiam.
Svogūnų lapus taupom per žiemą; jau savaitė kaip vandeny mirksta. Bičių vašką seniai paruošėm. Nors kartą per metus — esam artistai. Piešiami su vašku ant kietai išvirtų kiaušinių — gėles, taškiukus, broziukus ir dažom mirkytų svogūnų lapų skystimu, kol gaunam tinkamas raudonas spalvas. Tada šviečiam su alyva, kad žibėtų kiekvienas kiaušinis. Sudešdam į gražiausj namuose puodą, išstatom parodai, kad kiti atkreiptų dėmesį, pasigrozėtų, pagirtų mus.
Pasigražinam ir mes. Išrenkam savo margiausių spalvų apredalus — ir traukiame į parodą, save parodyti ir kitų skonį stebėti. Gatvėse, šaligatviuose tik mirga judantys, gyvi margučiai.
Morta — gana privargo. Priejau prie lango.
Lauke vėl buvo pašalę. Lėtai, lyg išvargę, nenorom krito dideli ir sunkūs sniego lopai.
Giesmė nutrūko... — Toliau, atrodo, Kaziukas ir nepajėgė.

— Taip, gražus ispūdis — Velykos.
Grazūs papročiai. Pas mus Velykų rytą kiekvienas išsirenkam po kiaušinį — ir, kad ir gaila tokį gražų sudaužyti — mušam viens kito kiaušinius, kad galėtumėme patirti, kieno tvirčiausias.
Kai maža buvau, atmenu, mūsų tėvelis per kiekvienas Velykas susirinkdavo visus mūsų kiaušinius, nes jo kiaušinis vis būdavo tvirčiausias. Mat, jis buvo ir Lietuvoj Velykų čempionas — suprantama, turėjo ir savo slapta talentą bei patyrimą, kaip geriausj kiaušinį išsirinkti bei kaip kitų kiaušinius sumušti.
Taip, atmenu linksmas Velykas. Tėvelis mums pasakodavo apie Velykas Lietuvoj. Lietuvus giesmes tarp pasakų padainuodavo. O virtuvė puikiai kvepdavo visokiais kėpsniais, švenčių gardumynais. Mamytės velykiniai patiekalai dar arčiau su Lietuva mumis supažindino. Smagu yra būti mažu linksmos šeimos nariu — ypač švenčių laiku.
Tad sveikiname visus geros valios lietuvius šia Velykų švenčių proga. Įvertinkit atsiminimus — ir turėkit tokį linksmą sekmadienį, kad galėtumėte pridėti dar vieną linksmą, brangų atsiminimą prie savo gyvenimo buketo.
Suzanna Viliutė - Schwehr

LINKIME LINKSMŲ VELYKŲ savo klientams ir prieteliams

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
3222-24-26 S. Halsted St. Tel. Victory 2-4226

CONTINUE PROGRESS IN CICERO
VOTE
STRAIGHT ⊗ REPUBLICAN
ELECT REPUBLICAN CANDIDATES

For POLICE MAGISTRATE
JOHN B. BERNARD

FOR TOWN TRUSTEE
FOR POLICE MAGISTRATE
FOR JUSTICE OF THE PEACE (Five to be elected)
FOR CONSTABLE (Five to be elected)
FOR MEMBER OF THE LIBRARY BOARD (Two to be elected)

For TOWN TRUSTEE
FRANK I. KRAL

PATOBULINIMO PLANAI ATEIČIAI CICEROJE

1. Penkios mylios gatvių grindinio bus pataisyta šiais metais už \$300,000.00.
2. Garažai patalpiniui Public Works ir Electrical Department įrankiams.
3. Irenčtos gatvių šviesos gyvenamose gatvėse, kur apšvietimas būtinus.
4. Bus atidaryta 31-ji gatvė į Chicagą.
5. Pastovus patobulinimas arba Laramie Avenue tilto nutyvimas.
6. Praplėtinamas viaduktas Cicero gatvėje po C. B. and Q. geležinkelio bėgiais.
7. Užbaigtas centro ruožas išilgai Cermak Road.
8. Paruoštas "L" geležinkelis, pritaikant automobiliams stovėjimą.

CICERO NUOSAVYBIŲ MOKESČIAI PASILIEKA ŽEMIAUSI
PALYGINKITE CICERO MOKESČIUS SU MŪSŲ KAIMYNYNĖMIS APYLINKĖMIS:
(Mokesčiai virš \$100.00 vertybėms)

CICERO	3.174
BERWYN	3.186
OAK PARK	3.342
EVANSTON	3.518
CHICAGO	3.598

CICERO NUOSAVYBES SAVININKAS su turima \$8,000.00 vertebe moka išviso mokesčių \$253.92 Clyde Park distrikte; pinigai dalomi atskiroms taksavimo pozicijoms, kaip parodyta:
COOK apskritis — \$ 28.32
Forest Preserve — 3.04
Sanitary District — 22.08
Dziovinių Sanatorijai — 6.93
Mokykloms — 115.84
Cicero (corporate) — 55.80
Parkams, knygynams etc. — 22.76
VISO — \$253.92

YOUR ELECTED REPUBLICAN OFFICIALS HAVE ESTABLISHED A GOOD RECORD
CICERO TOWN ELECTION
TUESDAY, APRIL 7th, 1953

Visiems Draugams, Prieteliams ir Pacientams
Linksmų Velykų švenčių Linki
DR. T. DUNDULIS
4157 Archer Avenue Tel.: VI 7-0036

Linksmą ALELIUJĄ Siunčiame Saviems Klientams,-tėms
Esame dėkingi už naudojimą mūsų produktų
O VELYKŲ proga reikalaukite lietuviško SKILANDŽIO
Bronė ir Edvardas Staugenbergai
1439 So. 40th Avcnue Cicero 50, Ill.

VELYKOS DŽIAUGSMO ŠVENTĖS
PLAČIAI SKAMBA, GARSIAI EINA
ALELIUJA - ALELIUJA!
Ta proga mes sveikinamė savus klientus, linkim visiems sveikatos. O būsite sveiki, naudodami mūsų produktus, juoda - baltą duoną ir įvairius pyragaičius.
JURGIS IR STASĖ PAGALYS,
1425 So. 49th Avenue Cicero 50, Ill.

Linksmų Pavasario švenčių — Velykų visiems draugams ir kostumeriams linki

STEFA IR BENAS DUNDAI
Galite gauti pirmos rūšies gėralų ir
BALTOSIOS MĚSKOS ALAUS
1412 SOUTH 49th AVENUE
CICERO, ILLINOIS Tel.: Townhall 3-1617

LINKSMŲ VELYKŲ VISIEMS DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS LINKI

COMMUNITY PHARMACY
C. Kareckas, R. Ph. M. Laugaud, R. Ph.
5000 W. 16th Street Cicero 50, Ill.
Phone OLYmpic 2-0951

LINKSMŲ VELYKŲ
Kostumeriams ir Visiems Lietuviams Linki

BUDRIK'S
1442 So. 49th Court Cicero 50, Illinois
Pasilsėkite ir pasilinksinkite
Jūsų patogumui mes turime
Television * Billiards * Shuffle Board
ir Ping Pong
GARSINKITĖS "N A U J I E N O S E"

VERTA PRISIMINTI

Siemet sueina 110 metų kai Jurgis Ambraziejus Pabrėža (Pabrėža) parašė lietuvių (žemaičių) kalba pirmą botanikos veikalą su žodynu.

Šio veikalą, verto mokslo dėmesio, įžangoj pats autorius štai ką parašė:

"Taislius auguminis, kuriam talpinasi augimės ligišiol rastosios tarp mūsų, kaip nekuriuose svetšalyse, su prijungimu ablandu prajovų veikalo ir surašymo vardų paprastųjų teip žemaitiškių kaip prūsiškių, lotyniškių ir vardų taislinių žemaitiškių su lotyniškais, per kunigą Ambraziejų Pabrėžą, buvusi koznadijų ir mokytoją Kretingos mokslinyčioje, terejorių Z. š. T. Pranciškaus 1843 m."

Kun. J. A. Pabrėža buvo parašęs dar šiuos veikalus "ant žemaitiško liežuvio":

1. Botanikos rankraštis, buvęs saugojamas Kauno kunigų seminarijoje;
2. Dictionarum botanicum latino — samogiticum. Tas žodynas turėjo per 1400 vardų. Taip pat rankraštis;
3. Rankraštis apie ligas be pavadinimo;
4. Vieno rankraščio liekanos. Čia buvo duoti nurodymai kokiomis žolėmis, kurias ligas reikia gydyti;
5. Straipsnelis apie kraujažolę;
6. Žolių rinkinys; ir
7. Botanika arba taislius auguminis 1900 metais "Dirvos"

Nr. 2 kn. 14 atspausdintas Sheandoah, Pa.

Kun. J. A. Pabrėžos visų kitų rankraščių likimas nėra žinomas.

Botanikos (Taislius auguminis) rankraštis buvo rastas žemaičių kunigų seminarijos knygyne. Jis ten buvo saugojamas ir visų pamirštas. 1890 m. apie jį prisiminė Daukantas. Vėliau vienas tos seminarijos auklėtinis padarė to rankraščio nuorašą. Nuorašas patekęs Amerikon, "Dirvoje" buvo atspausdintas.

"Dirva" savo redakcijos žodys sako, kad veikalas buvo parašytas žemaitiškai. Jie jo skyrė, kur autoriu aiškino savo rašybą ir sutrumpintų žodžių rodyklės, nespausdino. Šiaip spausdinant pakeitė kun. J. A. Pabrėžos rašybą ir veikalą, anot "Dirvos" pastabas, išleido lietuvių kalba.

Jurgis A. Pabrėža gimė 1771 m. sausio 15 d. Lenkimuose, Telšių apsk. Jis buvo kilme žemaičių bajoras, kurių kilties ženklų buvo juodvarnis. Apie J. A. Pabrėžos jaunystės dienas žinių neturima.

Aukštuosius mokslus jis buvo pradėjęs eiti anais metais veikuosiam Vilniaus universitete. Studijavo mediciną. Medicinos

mokslų nebaigė. J. A. Pabrėža įstojo į Varnių kunigų seminariją. Ją baigęs įvairiose žemaitijos vietose buvo kunigu. Kaip kunigas buvo išgarsėjęs geru pamokslininku. Vėliau jis įstojo į Kretingos Bernardinų vienuolyną Ambraziejus vardu, tai yra jam buvo duotas toks vienuolio vardas. Vienuolyno vadovybė jį paskyrė prie vienuolyno veikiančios vidurinės mokyklos mokytoju. Be kitų mokslų dalykų, jis čia dėstė botaniką.

Kaipo buvęs medicinos studentas, jis su botanikos mokslais buvo susipažinęs ir, matyti, gamtą pamėgęs. Mokytojaudamas tuoj susirūpino botanikos vadovėlio ir botanikos žodyno parašymu.

Pigu pasakyti, anais metais botanikos vadovėlį parašyti.

Reikėjo iš kaimo žmonių paritirti visų agmenų vardus. Teko sudaryti augmenijos rinkinį, nes kitaip būtų sunku kiekvieną augmenį aprašyti. Greta augmenų vardų buvo būtina padėti moksle priimtus lotynų kalba jų pavadinimus. Tai nebuvo lengvas darbas, nes jis toj mokslo srity lietuvių kalba buvo pirmas.

J. A. Pabrėža rimtai ėmėsi to kūrinio. Jis lankė žemaitijos ir Prūsų Lietuvos įvairias vietas tikslu nustatyti tenykščių gyventojų vartojamus augmenų vardus, sudaryti žolynų rinkinį ir nurodyti, kur jie auga.

Tuo reikalu kun. J. A. Pabrėža buvo aplankęs šias vietas: Pa- langą, Darbėnus, Skuodą, Mosėdį, Šates, Salantus, Platėlius, Tirkščius, Žagarę, Žarėnus, Kar- teną, Gargždus, Švėkšną, Nau- miestį, buvo Kuršių pamary ir Prūsų Lietuvoj lankėsi Tilžės, Šilgalių apylinkėse.

Jei turėsime galvoj anų metų susisiekimo priemones, vien tik raumenimis varomas, tai tenka pastebėti kun. J. A. Pabrėžos di- dį norą arčiau, tiksliau pažinti gamtą, kad galėtų išleisti rim- tą botanikos veikalą ir jos žo- dyną žemaičių kalba, ar to me- to žodžiais tariant — "ant žemaitiško liežuvio".

Kadangi augalai ne visur vienu vardu buvo vadinami, taip jis žodyne vieną ir tą patį au- galą keliais vardais nusako ir greta pridėjo jo mokslinio lotynų kalba vardą.

Be to, kun. Pabrėža botanikos žodyno reikalu atsidėjęs susira- šinėjo su Vilniaus universiteto profesoriais W. Wolfgangu, J. Judzila ir kitais, kurie jam davė įvairių nurodymų, žolynų rin- kinį ir keliomis kalbomis botani- kos žodynus. Kun. Pabrėžos iš- leistas botanikos žodynas turi iki šių dienų didelę mokslo ver- tę ne vien tik gamtininkams, bet ir lietuvių kalbos tyrinėtojams, mokslo tyrėtojams, o gal ir kitiems. Čia "Dirva", išleisdama kun. Pabrėžos "Botaniką arba Tais- lių auguminį" gražiai pasitarna- vo mokslui.

Lietuvos nepriklausomybės metais pradėjus veikti universi- tetui ir Dotnuvoje įsteigus Zemės ūkio akademiją, jų profesoriai botanikai buvo susidomė- ję kun. Pabrėžos "Botanika" ir jos žodynu.

Dr. K. Griniaus sumanymu, buvo užsimita išleisti lietuvių kalba naujas botanikos žodynas. Medžiagai rinkti, spaudos darbui žodyną paruošti ir kitus klausimus su botanikos žodyno termi- nologijos nustatymu rišti buvo susidariusi tos mokslo srities specialistų komisija.

Rodos, pirmiems tos komisi- jos posėdžiams pirminkavo Dr. K. Grinius, o j jos posėdžius atėdavo prof. Regelis, Vailionis, Žemės ūkio akademijos Dotnu- voj prof. V. Vilkaitis ir gal dar kiti.

Kai Dr. K. Grinius buvo iš- rinktas Lietuvos valstybės pre- zidentu, tai komisijos posėdžiai būdavo prezidentūros rūmuose. Po nelemto gruodžio 17 d. per- versmo komisijos darbas, rodos, taip sklandžiai jau nėjo, komi- sija pradėjo kriti. Ar tas dar- bas vėliau buvo atnaujintas ir kaip jis toli pažengė, čia rašas žinių neturi. Tiek žinoma, kad botanikos žodynas nebuvo išleis- tas.

tino kun. J. A. Pabrėžos botani- kos veikalą, ypač atsižvelgiant kokiame ano meto sąlygose tas veikalas buvo rašytas ir pradė- tas veik iš nieko. Dr. K. Grinius skatino Lietuvos botanikus tęsti toliau pradėtą kun. J. A. Pa- brėžos darbą.

Appailėtina, kad kun. J. A. Pabrėžos nevisi jo palikti rank- raščiai išvydo pasaulio šviesą. Dar labiau skaudu, kad Dr. K. Griniaus sumanymas išleisti bo- tanikos mokslų žodyną pasiliko neįgyvendintas.

Mūsų išėjimo "Dirvos" Nr. 2 kn. 14 dar galima kai kur užtik- ti. Būty gera, kad tos knygos li- kimu, kam dera, būty rimtai su- sirūpinta, kad ir tas leidinys nedingyt, kaip dingio kiti J. A. Pabrėžos rankraščiai.

Ar nederėtų besierganizuojan- čiam Lituanistikos Institutui pa- našiais reikalais susirūpinti.

—J. Vlks.

Easter Greetings To All
Pilsen Recreation BOWLING
1509 W. 18th St. Chicago, Ill.
SEeley 3-9720

LINKSMŲ VELYKŲ IR GRAŽIŲ MARGUČIŲ
linki visiems savo lankytojams ir draugams
"EAGLE" RESTORANAS
Nauji savininkai:
MARIJA ir ALEKSAS BLINSTRUBAI
1743 So. Halsted St. Tel. SEeley 3-9453

LINKSMŲ VELYKŲ
visiems klientams ir draugams linki
"KARČIAMA RUŽAVA"
(NECTAR TAVERN)
Sav. V. Prancūzevičius ir J. Gendruolis
2532 West 47th Street
Tel. VIrginia 7-2449

Linksmų Pavasario Švenčių — Velykų
visiems draugams ir kostumeriams linki
KLEM IR ONOS TAVERN
KLEMENSAS IR ONA KLIMAI, sav.
Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems
2445 West 71st St. Tel. REpublic 7-9856

Pavasario Išpardavimas

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE

Sekmadieniais atidaryta nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro

NESKAITOME JOKIŲ TAKSŲ

Jūsų pasitikėjimas mūsų įmone nebus apviltas

Už savo sunkiai uždirbtus pinigus Jūs pirksite mūsų imonėje naujausių modelių pirmos rūšies prekes, be jokių sugadinimų, brokų. Mūsų prekyboje nėra nė vieno daikto, kuris būtų užsisenėjęs, sudulkėjęs, ar ilgiau stovėjęs, kaip du mėnesius nuo jo pagaminimo. Mes prekiaujame tik naujomis 1953 metų modelių prekėmis.

MŪSŲ PREKYBOJE KAINOS BE UZPRAŠYMO, čia Jūs pirksite visu trečdaliu pigiau, negu kur kitur, ant visų prekių kainos sužymėtos. Parduodamų prekių kokybė garantuota.

1953 metų modelių minkšti baldai, Karpen, Flextile, International, Brandvein Sleepmaker, Upholstery King.

VIRIMUI PORCELANO PEČIAI:

Crown, Magic-Chef, Maytag, Norge, Eagle ir t. t. Šaldytuvai: Westinghouse, Norge ir daug kitų kaip Servel ir t. t. Elektriniai dulkių siurbiai: Universal, Eureka, Hoover, Westinghouse.

TELEVIZIJOS APARATAI: Zenith, Sylvania, Westinghouse ir daug kitų. Jei Jūs dešimtyje prekybų neradote sau tinkamų prekių, pas mus Jūs rasite tai, ko seniai ieškote, už tikrai prieinamas kainas.

Už \$9.00 siūlomi 9x12 linoleum įvairių spalvų, pas mus tik	\$5.50
Už \$15.00 siūlomi matracai, visų dydžių, pas mus tiktai	\$9.50
Už \$39.00 parduodami spyruokliniai matracai, pas mus tiktai	\$29.00
Už \$59.00 parduodami rašomieji stalai, priedo kėdė ir lempa, tiktai	\$39.95
Už \$129.00 parduodamos skalbiamos mašinos su aluminium skalbtuvu	\$89.00
Už \$69.00 parduodami 5 dalių chromo virtuvės stalai, pas mus tiktai	\$49.00
Už \$199.00 parduodami maži šaldytuvai, pas mus be užprašymo, tiktai	\$149.00
Už \$99.00 siūlomi kaip specialūs bargejai porcelano virimui pečiai	\$69.00
Už \$149.00 parduodami 36 colių porcelano virimui pečiai, tiktai	\$99.00
Už \$99.00 siūlomos sofos—nakčiai lovos, įvairių spalvų, tiktai	\$69.00
Už \$250.00 siūlomi 2 dalių svečių kambario baldai, pas mus tiktai	\$199.00
Už \$250.00 siūlomi miegamo kambario baldai 3 dalių — tiktai	\$169.00
Už \$129.00 parduodami vilnoniai kilimai įvairių spalvų, 9x12, tiktai	\$69.00
Už \$39.00 siūlomos vaikams lovutės, beržo ar klevo medžio, tiktai	\$29.00
Už \$39.00 parduodami vaikams vežimėliai, įvairių spalvų — tiktai	\$29.00
Už \$39.00 parduodamos knygomis spintos su stiklo durim, pas mus	\$29.00
Už \$19.00 siūlomos metalinės lovos visų dydžių, pas mus tiktai	\$9.00
Vilnoniai grindims takai įvairių spalvų, 27 colių pločio, už jardą	\$2.95
Rašomos mašinėlės su lietuvišku šriftu, radio aparatai, elektriniai garo prosai tik po	\$12.95

Visas prekes pristatome iki 150 mylių už Chicagos, be primokėjimo. Viskas lengvais išmokėjimais, be nušimčių.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės Vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 S. Halsted St. Tel. VICTory 2-4226

PREKYBA ATIDARYTA: Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto; Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

7—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, APRIL 4, 1953

LINKSMŲ VELYKŲ

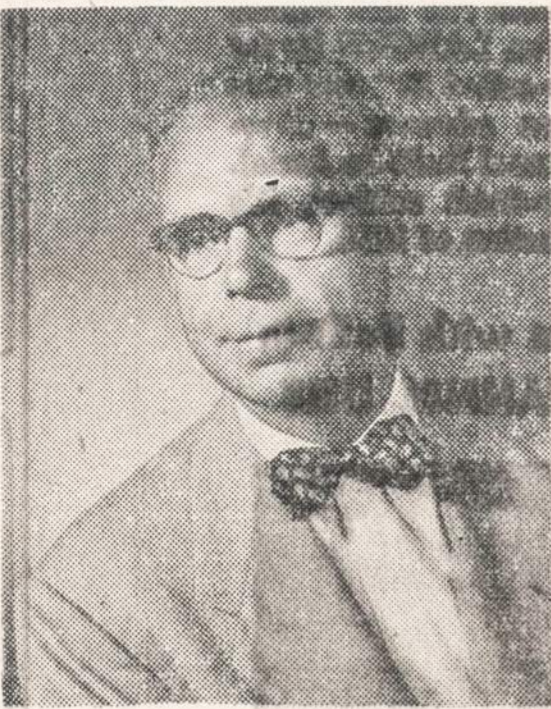
visiems savo pirkėjams linki

UNION DRUG CO.

35th and Halsted š. rytų kampas
Telef. YARds 7-6917

MILDA BUICK, Inc.

Savininkas DAN KURAITIS šiomis dienomis grįžo iš kelionės aplink pasaulį ir vėl randasi savo raštineje, 907 W. 35th Street, kur aprūpina visus norinčiuosius naujais 1953 Buick'ais ir gerom vartotom mašinom. Dan Kuraitis ta pačia proga praneša, kad MILDA BUICK šiuo metu turi didelį pasirinkimą naujų 53-čių m. Buick'ų, visokiausių modelių ir spalvų bei didelį skaičių gerų vartotų automobilių, nuo visai nesenu iki pigesnių. Kuraitis ir jo štabas maloniai kviečia visus lietuvius aplankyti jų įstaigą adresu:

DAN KURAITIS

907 W. 35th Street Chicago 9, Ill.
Milda Buick telefonas susitarimui ar pasiteiravimui—
LAfayette 3-2022

NAUJIENOSE galima užsisakyti ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ

Argentinoje gyvena didokas lietuvių skaičius. Pastaraisiais metais tą kraštą pasiekė dar keli šimtai lietuvių. Amerikiečiai ten turi giminių, draugų ir pažįstamų. Norintieji sekti visuomeninį Argentiną lietuvių gyvenimą yra kviečiami užsisakyti geriausią Pietų Amerikos lietuvių laikraštį — ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ. Metinė jo prenumerata yra tiktai \$3.00. Laikraštį gausite jei pasiūsite \$3.00 Money Order'į arba čekį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilių, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas CEntral 6-5208
Generaliai Agentai Šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
Rekordas...
★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvietą sutaupytą dolerį.
★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojojimo
★ Partraukim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidroma.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VirgInia 7-7747

POILSIO VALANDAI

(Veda ANDRIUS MIRONAS)

APIE VISKĄ

Žuvis — visuomeninis gyvis

New Yorko Zoologijos Draugijos žurnale "Gyvulių pasaulis" tos D-jos akvariumo saugotojas aprašo kai kuriuos žuvų savumus, kurie įtikino jį, jog žuvis yra visuomeninis gyvis.

Žuvis kartais tokie drausmingi ir sinchronizuoti, jog visas jų pulkas tarytum sudaro vieną organizmą. Artėdamos prie kliūtės, žuvis sulėtina greitį: praplaukdamas siaurą praėjimą, jos išsirikiuoja virtine arba pasiskirsto nedideliais būreliais, o tarpekli praejusios, vėl sugrįžta pirmykštėn padėtin.

Ar žuvis geria?

Iki šiol buvo žinoma, kad tik jūrų žuvis geria, bet apie gėlo vandens žuvis to nebuvo žinoma. Čikagos universiteto profesorius-zoologas W. Ally bandymo keliu rado, jog ir gėlių vandens žuvis geria.

Rezervuare, kur plaukioja žuvis, prof. Ally išstipino nedidelį kiekį radioaktyvaus torijaus dvideginio. Po keliolikos valandų žuvis buvo išstiprinta X spinduliais. Nuotraukos parodė, jog vidurinėse šios cheminės medžiagos pėdsakus. Matyt, ji buvo praryta begeriant vandenį. Tokiu būdu buvo nustatyta, jog mėnuo-žuvis, lydis ir aukštinė žuvelė geria "bent vandenį".

Fizinis darbas svarbus tuo, jog jis kliudo protui velti ir be tikslo dirbti.

Asmuo, pasizymėjęs nepaprastu mandagumu ir kilnumu moterims, kartą, kalbėdamas apie bendrą būtinumą rodyti moterims mandagumą, išsitarė, jog jis dar nebuvo sutikęs biauros moters. Greita jo stovinti negraži, priplota nosimi moteris, paklausė:

— Turbūt, pažvelgęs į mane, tamsta pripažįsi, jog aš esu biauři?

— Gerbiamoji, tamsta, kaip ir visa moterų lytis, esate angelas, nukritęs iš dangaus, bet ne tamstos kaltė, jog krisdama žemėn, tamsta nutūpė ant nosies.

Jeigu garšą sudaro oro virpėjimas, tai kodėl mes negalime padaryti garso, pavyzdžiui, smarkiai mojuodami ore ranka? Tik dėl to, kad mes negalime ja mosuoti atitinkamu greičiu. Mes girdime garšą tik tuo atveju, jeigu jis turi ne mažiau 30-40 virpėjimų ir sekunde, t. y. per šį laikotarpį turi įvykti ne mažesnis atskirų garso bangų skaičius. Aišku, kad mes, negalime mosuoti rankomis tokiu greičiu, pavyzdžiui, kaip bitė mojuoja savo sparneliais — todėl mes ir girdime bitės skridimo garšą.

Mokslas išpildo savo uždavinį ne tuo, jog aiškina saulės dėmių pasirodymus, o tuo, jog išaiškina mūsų pačių gyvenimo įstatymus ir jų peržengimo pasekmes.

John Reskin

Kai vieno pono paprasė paaukoti ką nors prieglaudai, jis pasiuotė ten du našlaičius.

Mažas berniukas sprendė evoliucijos klausimus. "Mama, neįmanoma aš esu beždionės palikuonis?" — paklausė jis motinos. "Nežinau, brangusis, aš niekad nesu mačiusi tavo tėvo giminių".

Pas burtininkę

Viena burtininkė (chirromantė) išbūrė atėjusiai blondinei: "Labai greit jūs susitiksite aukšto ūgio gražuoli bruneta, kuris jus taip sužavės, jog tamsta neišlakis. Jis užvers jus dovanomis ir nuves į įvairius naktinius klubus... Judu išgersite taurę už amžiną meilę".

Moteriške sužadinta paklausė: "Ar jis daug pinigų turi?" Burtininkė atsakė: "Jis vienos didelės firmos prezidentas ir 900,000 dol. įpėdinis". Blondinė: "O kas atsitiks su mano vyru ir dviem vaikais?"

NEDĖKINGAS SVETYS

Vokiečių žurnale "Neue Illustrierte" 36 Nr. 1952 m. už rugsėjo mėnesį, be kita ko, yra Olga Čechov's straipsnis, pavadinamas "Ich verschweige nichts" — "Aš nenutylėsiu nieko". Šitam savo "atsiminimų" straipsnyje apie Lietuvos valstybinį teatrą Kaune ji šitaip atsiliepia:

Pasigėre scenos darbininkai. Yra scenų, kuriose viešpatuoja neišvaizduojamos sąlygos. Jos artistui, neturint pakankamai humoro, gyvenimą paverčia į slogutį (?). Qual. Tokia scena buvo valstybinis teatras Kaune (Lietuvoje) mano gastroliu metu, ir sudarė man daug problemų. Kadangi ten buvo "legendariniai" nešvaru, tai po aštuonių dienų mano lagamine jau knibždėjo gausybė gyvulėlių, o per kiekvieną spektaklį atsikidavo kas nors nenumatytas, nes scenos darbininkai nuolat būdavo pasigėre; vienas pakvietimas sekė kitą ir, jei aš nenorėjau įžeisti savo šeiminių, turėjau išgerti bausią daugybę vodkos.

Su vodkos problema susitvarkydavau palyginamai lengvai. Nusipirkus kempinių prisidėdavau į savo rankinuką ir drąsiai pildavau alkoholiu į jas, kad paskiau laikas nuo laiko jas slaptai išpausčiau nutilėtinioje vietoje. Dalyviai rėkdavo: "Čechova geria, o visi vyrai jau grūna po stalą." Esą "Su scenos darbininkų girto klavimu susitvarkyti buvo žymiai sunkiau — jie eidavo į smuklę net vidury vaidinimo. Kartą po pertraukos mano dukte turėjo pakelti uždangą, nes nebuvo darbininku, o kada jie grįžo su blogom sąžinėm, girti, jie vėl nuleido uždangą. Galima išvaizduoti, ką aš jaučiau stovėdama scenoje.

Kitą vakarą buvo tokia didelė maišatis, kad turėjau paleisti namo scenos darbininkus ir paprašyti savo dukterį Ada, kad greta savo rolės paimtų ir apšvietimo tvarkymą. Pasisekimas buvo nepaprastas (verheerend). Ada, per apsikimimą pasuko pagrindinį saugyklį ir staiga aš pasijutau bestovinti scenoje tamsoje. "Kas nors klaidingai pasuko" — sušukau atsigrįžus į publika, norėdama ją nuraminti, o tai jau buvau įpratus Kaune prie tokių nesuipratimų. Mano dukte nepraradus lyg svaros tuojau reagavo iš užkulisio atsiliepdama: "Tai aš, Olga. Aš, tavo dukte Ada". Aš dėjasu pasipiktinus — "Kodėl tu užgesinai šviesą, kada aš esu scenoje?" — "Direktorius išėjo, scenos darbininkai išėjo — aš maniau, kad publika taip pat išeis." — atsiliepi ji nė kiek nepasimetus. Vėl įsijungėm šviesą. Mes užsitarname tokių apodismentų, kokiu niekad nebuvo mūsų vaidinimų pabaigoje: uždangai nusileidus, plojimai pasigirdo tik pavieniai, nes dauguma svečių buvo išėję anksčiau; jie buvo išalkę ar ištroškę arba jau ou-

vo pakankamai išsikalbėję po antrojo veiksmo".

Toliau ši moteris teigia, kad "Slezak-Roberts Wegener jai sakęs, jog ir jis kartą buvęs gastroliu Kaune ir kiek kartų jis tai prisimindavęs, visada kalbėjęs su karteliu apie tas neįmanomas sąlygas toje scenoje, pridurdamas, kad "prie to aš tiek pastangų pridėjau. Aš buvau toks puikus Lohengrin..."

Tai štai kokį vaizdą n e b u v ė l i j apie Kauno teatrą Olga Čechova pateikė vokiečių visuomenei. Sakau nebuvėlį vaizdą. Nes gyvendamas Kaune nuo 1920 m. ki 1939 m. tą teatrą per sezoną atlankydavau 50-60 kartų, bet ne tik kad nieko panašaus nesu mačes, bet net ir girdėti neteko.

Beje, Malko ir Šaliapinas

apie Kauno teatrą su pasigerėjimu ir pagarba yra atsiliepę rusų emigrantų spaudoje.

Minėtą žurnalą esu gavęs jau prieš keletą mėnesių. Anksčiau šio reikalo spaudoje nekėliau, tikėdamas, kad to žurnalo ir daugiau egzempliorių bus patekę į šį kraštą ir gal vienas kitas egzempliorius bus pasiekęs buv. Kauno teatro aktorių ar šiaip teatui artimų asmenų rankas, ir kad jie duos kompetentingą atsakymą per spaudą šiam krašte, o mūsų veiksniai Vakarų Vokietijoje pasirūpins tą medžiagą panaudoti minėtam žurnale. Deja, nepastebėjęs mūsų spaudoje jokios reakcijos į tuos šmeižtus ir nežinodamas ar kas nors tuo reikalu minėtam žurnale atsiliepi, tad nors vėlokai juos iškeliau, tikėdamas, kad atsiras asmuo, žinančių šį tą apie Čechovos "gastroles" Kaune, pasirūpins tuos šmeižtus atremti.

Kas ten supras ar atspės tos moters sumetimus, paskatinusius ją rašyti tokius "atsiminimus" apie Kauno teatrą jau praslinkus bene 18-19 metų nuo tų jos tariamųjų "gastrolių", kada, berods, ji ir eilė kitų ruskių savo sukamai filmai "Trojka" (jei teisingai atsimenu) naudojosi Lietuvos gamtovaizdžiais ir lietuvių svetingumu.

— V. Mykolaitis

"NAUJIENŲ" PAVASARINIS VAKARAS

1953 m. balandžio 12 d.

SOKOLŲ SALEJE 2337 So. Kedzie Ave.

Programoje: "GYVIEJI NUMIRELIAI" Pradžia 3:30 val. po pietų

100 PROCENTU

Mrs. Anna Gelinskas, gyvenanti 3140 So. Lowe Ave., sako, kad jos nauji akiniai yra 100% geri. Žinoma, ji gavo juos iš D-ro Ralph J. Berk'o, 3502 So. Halsted St., kuris virš 20 metų tikrina akis ir pritaiko akinius. Tamsta taip pat gali pajusti jo ilgą patyrimą, gaudamas stebėtiną akinių pritaikymą labai žemomis kainomis.

Mrs. Gelinskas sako: "Eikite pas D-rą Berką, ir jūs galėsite matyti".

Atsiminkite, kad visas darbas garantuotas ir Dr. Berk padarys betkokių pritaikymus, kad tik reikalingi, betkoku laiku—vel-tui.

Vakarinėje gatvės pusėje — Dr. Ralph J. Berk, 3502 South Halsted Street. (Sk.).

KONTRAKTORIUS
Stato naujus ir taiso senus namus. Dirba langus, duris, screens ir garažus.
POVILAS ZAVADZIUS
7135 So. Rockwell Street
Tel. HEMlock 4-1169

Tiktai apribotam laikui
TOKSTANČIAI 10" POPULIARIŲ GRAMOFONO 19c REKORDŲ vienas
6 už \$1.00

Susideda iš 12 dainų
Rols Record Store, 214 S. Wabash.
Atdara pirm. 9-9, Antr., Šešt. 9-6.

IDEALISKI GYVENIMUI NAMAI VYKAMS IR MOTERIMS

Puikioje privačioje, naujai dekoruotoje rezidencijoje, tikrai namie gamintas maistas. Prienamos kainos, maloni aplinka, gera priežiūra. Šalia knygyno. 4917 S. Blackstone Ave. (Hyde Park) Atlantic 5-3383.

DEMESIO NAMŲ SAVININKAI!
Paveskite mums jūsų visą **PLUMBING & HEATING DARBA** Pataisymas ir Remontas
Delaney's Plumbing and Heating
Geneva and Prince Crossing Roads
West Chicago, Illinois
Phone: West Chicago 638

Namų Savininkų Dėmesiai!
Ar Jūs Pavargot Šildyti Anglim?
Duokite mums įvesti visai naują gazu kureną sildymo sistemą, renduojant vieną iš mūsų alyvos krosnį už mažą primokėjimą, kol jūs gausite savo gazo įvedimo leidimą. Gaukite dykai įkainavimą **GEORGE BRUECH HEATING**
5014 Byron Street
Phone: Avenue 3-0648

Telef. REPUBLIC 7-5803
• Sekmdieniais 9 — 2 v.
• Šventadieniais 9—2 v.
• Kasdien nuo 2 val.

ADOMAS VAITKEVIČIUS ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visu Rūšių Namų Apšildymo Sistemų Įvedimas, Perdirbimas ir Pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL COMPANY ATSTOVAS
4919 So. Paulina
PROSPECT 6-7960

SIUNTINIAI LIETUVA
visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI GYDUOLIS
ir t. t.
Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel WAbash 2-9354
Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

JOIN NOW!
Contact your local Civil Defense Director or (local Civil Defense phone and address) or write to:
Ground Observer Corps,
U. S. Air Force, Washington 25, D. C.

Brand New!

at **ARBET'S**

PHILCO 21-inch TV

Twenty Square Inches Larger

than Many other so-called 21-inch Sets

Come in now . . . we have the new Philco 2230 with full 24 1/2 inch screen. Yes, LARGER by far than many so-called 21" sets plus another Philco advance — *directional* All-Channel Built-In Aerial. In Mahogany-finish cabinet, it's the value sensation of 1953.

Available with Built-in ALL-CHANNEL UHF

Now only \$259.95

Including Federal Tax and Warranty

Turn Your Television Set Off or On WITH A PHILCO CLOCK-RADIO

Don't miss your favorite TV programs! New Multiwave Philco Clock-Radio will turn your set on automatically or wake you up to music. Plus extra radio enjoyment with Special Service short-wave band. Philco radios from **\$29.95 up**

21-inch Console—the Philco 2274-W

\$329.95

Including Federal Tax and Warranty

Here's the newest Philco console with full 24 1/2 inch screen. With advanced engineered chassis and UHF-VHF Built-In Aerial, it's unmatched anywhere at its price. Walnut cabinet.

ARBET'S, Inc.

2442 WEST 47th STREET
Virginia 7-0700

1746 WEST 47th STREET
Virginia 7-3377

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

DISTRICT SAVINGS
LOAN ASSN

SAUGESNĖS vietos taupymui niekur nerasi. Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000. Penkiasdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.

Stabas kalba Lietuviškai

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street